"Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!" — Marx

VAPAUS

Järjestymättömien järjestä[illegible]nen on tärkein tehtävä[illegible]

No. 290 — 1929 | Federated Pressin jäsen | Torstaina, jouluk. 12 p:nä — Thur., Dec. 12 | Member The Federated Press | XIII Vuosik. — Vol. IIIX

ILLINOISIN KAIVOSLAKKO LAAJENEE

LAKOSSA NYKYÄÄN TUHANSIA HIILENKAIVAJIA

Joukkovahdinta lakko-alueella

VANHOILLISEN UNION JÄSENET EIVÄT MENE RIKKUREIKSI

TAYLORVILLE, Ill. jouluk. 11. — National Miners Unio on vallassa tässä piirissä ja uhkaa laajentaa lakon koko valtiota ja mahdollisesti koko maata käsittäväksi.

Neljä jäljellä olevaa yksikköä tällä alueella, nimittäin Tovey-kaivanto No. 4, yhtyi National unioon tänä päivänä. Heti tämän jälkeen lähti 100-lukuinen autojoukkue Springfieldiin. Heidän arvellaan menneen asettamaan lakkovahteja Springfieldiin sekä 60 mailin päässä olevalle Peabody-kaivanto no. 10:lle, joka on Nokomisalueella. Taylorvillen alueella on lakossa noin 3,000 kaivantotyöläistä. On tullut myöskin tiedonanto Pittsburgista, Pa., että jos Illinoisin lakko leviää, niin hekin yhtyvät lakkoon. Noin 70 työläistä on vielä United Mine Workers Union jäseninä, mutta he kieltäytyvät kuitenkin menemästä rikkureiksi. Freeman, hompson, sekä kaksi muuta National Union järjestäjää on jo vangittu, muka rauhan häiritsemisestä.

Lakkolaisten vaatimuksiin sisältyy kuuden tunnin työpäivä, viisipäiväinen viikko, $35:n alin viikkopalkka y.m.

Ottawassa kulkutautia

Kurkkumätä ja tulirokko raivoaa kaupungissa

OTTAWA, jouluk. 10. — Kulkutautisairaala on täällä tungokseen saakka täynnä potilaita, kun kaupungissa lyhyen ajan sisällä on sattunut 47 tapausta kurkkumätää ja 96 tapausta tulirokkoa. Tämän lisäksi on suuri määrä tuhkarokkosairaita.

Tevreysvirkailija tohtori Lomer selittää, että tällä kertaa ei ole syytä olla huolissaan tulirokon levenemisen takia, sillä tauti on yleensä erittäin lievää laatua, ja potilaat hyvin vastaavat hoitoon. Kurkkumätä on sensijaan vaarallisempaa. Arvellaan, ettei tauti tule kuitenkaan enään suuremmassa määrässä leviämään.

Canadan hiilituotanto

OTTAWA, jouluk. 10. — Lokakuun hiilituotanto osoitti 13 prosentin kohoamista edellisen kuukauden tuotannosta, mutta 1 prosentin laskua yleisestä viiden vuoden tuotantomäärästä. Tuotantomäärä lokakuussa oli 1,449,710 tonnia, viime vuoden lokakuun tuotannon ollen 1,702,151 tonnia. Yhteistuotanto koko vuodelta oli 14,429,000 tonnia, viime vuonna ollen kokonaistuotanto 14,271,000 tonnia. Käyttökuntoiseksi valmistettiin hiiltä Canadassa lokakuuhun mennessä 3,643,958 tonnia ja vastaavalla ajalla viime vuonna 3,703,-893 tonnia.

Koksia tuotettiin lokakuussa 233,-034 tonnia, mikä oli uusi kuukausisaavutus sillä alalla. Syyskuussa saatiin 220,485 tonnia ja viime vuoden lokakuussa 210,000. Tuotannon kohoaminen oli yleinen koko alueella. Koksin myynnissä oli huomattavissa viime kuussa 34 pro. nousu. Koksin kulutus on arvioitu Canadassa seuraavan kymmenen kuukauden aikana olevan 3,206,000 tonnia, viime vuonna se oli 2,637,000.

Vaalit Ylä-Sleesiassa

VARSOVA, Puola, jouluk. 10. — Tänne eilen illalla saapuneet tiedot kertovat, että Ylä-Sleesian maaseutukunnissa toimitetuissa vaaleissa kärsivät saksalaiset puolueet ja kommunistit tappioita. Puolalaiset puolueet saivat 80 prosenttia koko äänimäärästä. Saksalaiset menettivät kolmanneksen siitä äänimäärästä minkä olivat saavuttaneet v. 1926 vaaleissa. He eivät näiden vaalien jälkeen tule saamaan enemmistöä yhdessäkään kunnassa.

ROSVOT KÄYTTIVÄT KIRKKOA TYÖPAJANAAN

Winnipeg, jouluk. 10. — Kirveet ja vasarat kuuluivat äänekkäästi täällä Park Viewn United kirkossa varhain tänä aamuna, kun murtovarkaat paukuttelivat auki erästä kassakaappia, jonka olivat hilanneet kirkkoon lähellä olevasta Winnipeg-sähkö-yhtiön konttorista, jonne olivat murtautuneet.

Rosvot olivat saaneet tehdä työtään rauhassa, koskapa kirkosta tavattiin kassakaappi auki murrettuna Rosvojen saaliiksi oli jäänyt $319 rahassa ja $100 shekeissä.

Paljon farmareiksi aikovia työläisiä

OTTAWA, jouluk. 10. — Tämän vuoden kymmenen kuukauden ajalla on Manitoban, Saskatchewanin, Albertan ja British Columbian valtioista anottu 14,586 homesteadmaata. Se on 3,065 enempi, kuin viime vuotena. Tämän vuoden aonmukset käsittävät kaikkiaan 2,293,760 eekkeriä maata. Canadan hallitus antaa maita kaikille Englannin alamaisille ja niille jotka aikovat siksi tulla. Heidän on suoritettava $10:n maksu anomuksesta. Kaikkien maan ottajien on puhdistettava määrätty ala maata viljelykselle sekä täytettävä muita määräyksiä kolmen vuoden ajalla ennen kuin he saavat omistusoikeuden maahan.

Myöntävät Nankingin kukistuvan

CANTONKIN KAATUU NÄINÄ PÄIVINÄ

Sekasorto vallitsee

CHIANG KIELTÄÄ ERONNEENSA

SHANGHAI, jouluk. 11. — Kapinan riehuessa Yangsten varrella, ja Cantonin saattaessa antautua millä hetkellä, tahansa, myöntää Nankingin hallitus yksin amerikkalaisille tukijoilleenkin, olevansa vastakkain kukistumistilanteen kanssa.

Brittiläiset ja amerikkalaiset sotalaivat sekä Standard Oil-yhtiön laivat kuljettavat amerikkalaisia naisia ja lapsia pois kaupungista. Konsuli on kehoittanut Yhdysvaltain alamaisia poistumaan, koska kapinalliset näyttävät lähestyvän kaupunkia, joka suunnalta.

Huhut, että hän olisi eronnut presidentin toimesta on Chiang kieltänyt. Päinvastoin, hän kuulemma aikoo taistella "viimeiseen hengenvetoonsa" asti. Hallitus koettaa keskittää kaiken puolustuksen Shanghai'hin sekä Nankingiin, koska toivo "pelastaa" suurempia alueita on kokonaan turhaa. Ichang'issä, kaukana Jangtzen varrella, on tilanne myöskin uhkaava. Sieltä siirtyvät pois kaikki ulkomaalaiset.

Koko maa on täydellisen sisällissodan ja sekasorron vallassa. Imperialistien yritykset vakaannuttaa etunsa pysyväisen hallituksen kautta ovat siis surkeasti epäonnistuneet.

Joukot vain lähenevät Nankingia.

SHANGHAI, jouluk. 11. — Taistelut ovat alkaneet eilen illalla Chu-Choussa, 40 mailin pääsäs Nankingista, kun Anhwein kapinalliset kenraali Shih Yi San'in johdolla hyökkäsivät Nankingin kolmen divisioonan suuruista joukkoa vastaan, näiden lisänä ollen vielä Chiang Kai-Shekin Saksassa kouluutettu rykmentti. Taistelun tuloksia ei tiedetä vaan kaupunkiin palanneiden haavoittuneiden pyynnöstä hallitus on luvannut lisätä puolustusjoukkoa. Taisteluja on myöskin Ihsing'issä niitä kapinallisia joukkoja vastaan jotka katkaisivat Nanking—Shanghain rautatieyhteyden. Tämä rautatieyhteys kerrotaan saadun palautetuksi. Nankingin neljännestä divisioonasta on eroitettu 500 miestä, joiden uskollisuutta epäiltiin.

Cantonia kohden etenevien joukkojen ilmoitetaan joutuneen viipymään joen yli menossa, kun vasemmalle puolelle oli tehty sulku heitä vastaan, mutta arvellaan kapinallisten hyökkäävän kaupunkiin mikä hetki tahansa. Shanghaissa vallitseva ankara sotalaki pitää vielä joukkoja kurissa. Mutta näiden joukkojen levottomuus saattaa puhjeta liekkiin, kun tilanne kehittyy siihen pisteeseen, kapinallisten lähetessä kaupunkia.

Tytön syyttämä mies vapaaksi

HAIEYBURY, Ont., jouluk. 11. — Lautakunta vapautti täällä Louis Burtonin, vuokra-auton ajurin Kirkland Lakelta, jota 17-vuotias tyttö syytti väkivallan teosta. Burton on ollut täällä piirin vankilassa viime elokuun 8 päivästä lähtien, jolloin tyttö vangitutti hänet, kertoen miehen viedessään häntä autolla palveluspaikkaansa tehneen hänelle väkivaltaa. Lautakunta kuitenkin vapautti miehen.

PUTOUS NIELLYT METSÄSTÄJÄT

Niagara Fallls, Ont., jouluk. 10. — Jälkeäkään ei ole löydetty John Bachorskista, 40-vuot., ja Frank Wawresta, 38-vuot., sen jälkeen, kun menivät lauantaina metsästämään sorsia Niagara joelle putouksen yläpuolelle. Pelätään, että miesten soutuvene joutui jäitten puristukseen kulkeutuen putouksen kuohuihin.

Australian kaivosalueilla sekava tilanne

TYÖLÄISET EIVÄT YLEISESTI SUOSTUNEET PALKANALENNUKSEEN

Hallitus uhkaili

"TYÖVÄEN" PUOLUE PALJASTANUT TAANTUMUKSELLISUUTENSA

SYDNEY, jouluk. 11. — Pääministeri Thomas R. Bain ilmoitti Uuden Etelä-Walesin lainlaatijakunnalle tänään, että valmisteluja on tehty töiden alkamiseksi Rothbury-kaivannolla mahdollisimman pian. Hän ilmoittaa työläisten suostuneen palkanalennukseen, joka on 12 senttiä päivässä. Palkan alennukseen ja sopimukseen suostumisen olisi pitänyt aiheutua hallituksen uhkauksesta panna kaivannot käyntiin, jos ei sopimusta synny.

Branxton Colliers-kaivannon työläiset ovat kuitenkin joukkokokouksessaan hyljänneet sopimusehdot, joihin myöskin sisältyi palkanalennus. Kaivosmiesten järjestön johtajat neuvottelevat Labor Councilin kanssa tilanteesta. Australian Työväenpuolueen hallinto, joka on vallassa Commonwealth'in eli liittovaltion parlamentissa, on kieltäytynyt tukemasta Labor Councilia yleislakon julistamisessa. Australian "työväenpuolue" osoittautuu siis ajavansa kaikkien muiden asiaa, vaan ei työläisten.

British Columbian metsänhakkuuta supistetaan

Työttömyyttä lisätään

OTTAWA, jouluk. 10. — Metsänhakkuuta lännellä supistetaan huomattavasti. Sama supistus on käynnissä Oregonissa, Washingtonissa ja Vancouverin saarella. Tavallinen kahden viikon pysähdys joulun aikaan tällä työalalla jatkuu nyt ainakin toisella kahdella viikolla. Päätekijänä tähän työnsulkuun sanotaan olevan $1—$2 hinnan alennus tuhatta jalkaa kohden, mikä taas johtuu tuotannon alhaisesta kysynnästä.

Tämä merkitsee melkoista työttömyyden lisääntymistä.

Vaativat lisää varustuksia

Lentokoneiden kuljetuslaivojen merkitystä sotavälineinä korostetaan Yhdysvalloissa

WASHINGTON, jouluk. 10. — Laivastoviraston ilmailuosaston taholta on annettu lausunto, jossa painostetaan sitä, että Washingtonin sopimuksen mukainen 135,000 tonnin määrä lentokoneiden kuljetuslaivoja olisi mitä pikaisimmin saatava rakennetuksi. Lausunnossa painostetaan lentokoneiden kuljetusalusten sotilaallista merkitystä.

Laivastoministeri Adams on tietenkin asettunut kannattamaan mainittua raporttia. Siinä tehdään ehdotus, että rakennettaisiin neljä lentokoneiden kuljetuslaivaa jotka olisivat samanlaisia, kuin se alus, joka 15 risteilijän rakennussuunnitelman yhteydessä oli päätetty rakentaa, joka alus on 13,800 tonnin laiva.

Muka raittiuden edistämiseksi

TORONTO, Ont., jouluk. 10. — Ontarion väkijuomakontrollilautakunta kuulemma suunnittelee yhdessä maakuntahallituksen kanssa oluen ostoluvan eroittamista yleisestä väkijuomaluvasta. Olutlupaa myytäisiin 50 sentistä. Nykyään maksaa yleinen väkijuomalupakirja $2.00 hankkeita selitetään muka raittiuden edistämisen kannalta. Hallitus kaluaisi kiihoittaa yleisöä käyttämään olutta voimakkampien väkijuomien asemasta.

VAROISSAAN OLEVA KERJÄLÄINEN

Toronto, jouluk. 10. — Danforth avenuella olevaan apteekkiin meni mies pyytäen 7 senttiä katuvaunukyytiä varten. Kassanhoitajan kääntyessä selin häneen ottaakseen pyydetyn summan, mies nousi varpailleen kurkistaen nähdäkseen kassan. Samalla tuli sisälle sivilipukuinen poliisi, joka nähtyään miehen epäilyttävän käytöksen otti hänet kiinni ja vei poliisiasemalle. Siellä tarkoin tutkittua häneltä löytyi $282.41 rahaa ja katuvaunupilettejä. Nimekseen hän antoi John Pezion, 135 Marion st. Kaikesta päättäen miehellä oli aikomus tehdä kassan hollaus, vaan se jäi poliisin väliintulon tähden suorittamatta.

Puhe Filippiinien itsenäisyydestä paljasta petosta

Mutta joukkojen vaatimukset ovat tosia

WASHINGTON, jouluk. 11. — Petollinen Filippiinien itsenäisyys propaganda on sisällytetty kongressissa käsiteltävään tariffiin. Tätä propagandaa johtaa Kansasin edustaja Strong. Nämä kongressissa olevat rikkaiden farmareiden edustajat koettavat painostaa tätä Filippiinien kysymystä, hämäännyttääkseen Hooveria ja puristaakseen kongressissa myönnytyksiä hyvinvoiville farmareille.

Amerikkalainen imperialismi ei aijo luopua hallintovallastaan Filippiinien yli. Epäilemättä Filippiinien itsenäisyyspolitiikka ei ole ollenkaan mukavaa filipiiniläisille pikkuliikemiespolitiikoille, jotka kyllä sujuvasti puhuvat itesnäisyydestä, mutta eivät halua katkaista välejä Wall-kadun herrojensa kanssa.

Itsenäisyyskomitea, jonka johdossa on Filippiinien senaattori Quezon, on nyt matkalla Washingtoniin. Tämä komitea tulee tekemään juuri niinkuin Hoover määrää, nimittäin koettaa johtaa harhaan joukot ja eksyttää työläisten ja talonpoikain itsenäisyysaatteet toisaalle.

Vaikka Jones-laki, joka hyväksyttiin v. 1915 kongressissa, selostaa että Filippiineille tulee antaa oma itsenäisyytensä, niin imperialistinen Yhdysvaltain hallitus on kaikin keinoin toiminut kytkeäkseen Filippiinit suoranaisesti Yhdysvaltain alaiseksi.

Tällä nykyisellä itsenäisyystouhulla ei ole mitään seurauksia, eikä sitä ole vakavasti ajateltukaan. Niin sanotut "kapinoitsevat" ajavat tätä asiaa vain oman edun vuoksi.

Myskyn tuhot lisääntymässä Brittein saarilla

Thames joen tulva uhkaava — 184 ihmistä kuollut myrskyyn

LONTOO, jouluk. 11. — Thames joessa virtaa nyt päivisin vettä noin 9,000,000,000 gallonaa, ja tavallinen määrä on 2,000,000,000 gallonaa. Poliiseja on varoitettu pitämään silmällä rantapengermää Taten taidekokoelman luona Lontoossa, missä viime vuonna tulva levisi ja aiheutti suurta tuhoa sekä ihmishenkien menetystä. Betonistina on vioittunut ja rannikkotie on suljettu kovemmalta liikenteeltä.

Somersetin kylästä on joutunut noin 400 asukasta lähtemään pois kotoaan, kun lähistölle on jo levinnyt vettä. Etelä-Englannin tiet ovat osittain 2—4 jalkaa veden peitossa.

Ihmishengen hukka on ollut suuri myöskin Ranskan rannikolla. Pariisissa julaistujen tietojen mukaan ainakin 52 ihmistä tiedetään kuolleen myrskyn johdosta Ranskan rannikolla ja sisämaassakin. Puoli tusinaa höyrylaivoja ja kalastuslaivoja on myöskin tuhoutunut.

Englannissa on surmautunut 184 henkilöä viime päivien myrskyssä.

ULKOVALTAIN LAIVOJA KIINAN VESILLE

Manila, jouluk. 10. — Vara-amiraali McVay ilmoitti eilen, että risteilijä "Pittsburgh" tulee heti lähtemään Manilasta Shanghaihin. Kolmaskymmenesyhdeksäs torpeedohävittäjälaivue, joka käsittää hävittäjät "McLeish", "Simpson", "Parrot", "McCormick", "Edsal" ja "Bulmer", ovat eilen aamulla lähteneet matkalle Shanghaihin.

Tämä todistaa, että imperialistivallat pitävät tilannetta Kiinassa nykyään sangen vakavana.

RADIOITTEN KÄYTTÖ SUURESTI LISÄÄNTYNYT

Ottawa, jouluk. 11. — Marraskuun 1 päivään tehdyn tilaston mukaan on Canadassa 260,488 radiota, joiden omistajat maksavat hallitukselle veroa $1 vuodessa. Radioitten käyttö on kasvanut 60,000:lla sitten viime vuoden. Ontario on ensi tilalla ollen täällä 129,324 ja toisella tilalla Quebec 45,446. Kaupungeissa on seuraavasti, Torontossa 36,033, Montrealissa 29,937, Ottawassa 5,941, Hullissa 383, Cornwall 664 ja Sudbury 168 radiota.

Sitten on annettu vielä 516 vapaata käyttöoikeutta henkilöille, jotka ovat sokeita.

YHDYSVALLAT RAKENTAA UUDEN LÄHETYSTÖTALON OTTAWAAN

Washington, jouluk. 11. — Ulkomaisten virkalaitosten rakennuskomitea on päättänyt myöntää $1,000,-000 maanostoon ja uuden lähetystötalon rakentamiseen Ottawassa.

Hietikkomyrskyt ovat raivoamassa Australiassa

Tilanne säälittävä

ADELAIDE, Australia, jouluk. 11. — Täällä vallitsee ääretön kuivuus vastapainona Europan tulville. Edward Pratt, karjanlaidunten tarkastaja, on juuri palannut neljä kuukautta kestäneeltä tarkastusmatkaltaan Keski-Australiasta, ja sanoo, että on epäiltävää, onko edes tuhannen päätä karjaa jäljellä karjatäloilla Mareen, South Laken, Eyren ja Queenslandin rajojen välisillä mailla. Hirvittävät santamyrskyt ovat hävittäneet useita karja-asemia sekä laajoja alueita pensaikkoa. Kahdeksankymmentä tonnia heiniä asetettiin kuumalle tielle, että voitaisiin tuoda 2,500 päätä karjaa 500 mailia rautatielle. Tuhansia lintuja seurasi karjalaumoja, saadakseen jotain ruokaa.

Työttömyys irvistää lännellä

VANCOUVERIN TYÖTTÖMÄT ESITTÄVÄT TIUKKOJA VAATIMUKSIA

VANCOUVER, jouluk. 10. — Noin viisisataa työtöntä työläistä ja yksi nainen marssivat eilen kaupungin hätäapukomitean puheille, kantaen lippuja vaatimuslauseineen. Työttömien järjestön taholta on ilmoitettu, että ensi torstaina lähetetään lähetystö kaupungin neuvoston istuntoon ja tullaan vaatimaan työttömien avustamista heti paikalla jatkuvasti yli talven.

Joulu poistetaan Neuvostoliitosta

Tilalle valistavat näytännöt ja konsertit

MOSKOVA, jouluk. 11. — Tämä on ensimäinen joulu Neuvostoliitossa jonka vanhanaikaisen ja uskonnollisen juhlimisen lopettamiseen kiinnitetään suurta huomiota. Joulukuusten ja lasten lelujen myynti kielletään kaikissa kaupoissa joulun edellä. Näyttelijöitä ja laulajia on kielletty esittämästä jouluohjelmaa teattereissa. Lapset viedään konsertteihin ja opettavaisia liikkuvia kuvia katsomaan.

New Yorkin filmitehtaan onnettomuus

Tulipalossa surmansa saaneiden lukumäärä nousi kymmeneen

NEW YORK, jouluk. 11. — Tulipalossa, joka eilen hävitti vanhan Manhattan liikkuvakuvakuvaamon, sai surmansa kymmenen henkilöä. He kuolivat savuun tukehtumalla, taikka sitten hirvittävään kuumuuteen. Rakennuksessa olevasta sadasta henkilöstä vielä loukkaantui yli kaksikymmentä, toiset hyvinkin vaarallisesti. Kuolleet löydettiin rakennuksesta sisältä, noin kolmen kymmenen jalan päästä ulosjohtavalta ovelta, jonka kautta suurin osa yritti päästä pakoon. Neljä kuolleista oli nuoria kuorotyttöjä, jotka työskentelivät nyt tilaisuuden sattuessa kahdella vuorolla. Palosotilaiden saavuttua paikalle, oli rakennus ilmiliekissä. He menivät palavaan rakennukseen ja kantoivat ruumiit ulos. Yksi tytöistä vielä eli, mutta hän kuoli myöhemmin palohaavoista.

Tulipalo syttyi yht'äkkiä, seuraten räjähdyksiä. Kaikki rakennuksessa oli hyvin tulen arkaa, paljon verhoja seinillä, kuliiseja y.m. jotka kaikki näyttivät syttyvän tuleen yhtäaikaa. Pian ymmärsivät sisällä olevat, että ainoa pelastus olisi päästä pakoon. Joukolla he ryntäsivät kohden pääovea, joka johti kadulle. Tulipalo-ovet olisivat olleet lähempänä, mutta kauhistuneet ihmiset eivät ennättäneet niitä nähdä. Toiset kuitenkin hyppäsivät ikkunoista ulos.

Surmansa saaneista oli neljä nuoria tyttöjä, kaksi 16-vuotiasta, yksi 18 ja yksi 20. Toiset olivat miehiä.

VALMISTAMATTOMIEN TURKISTEN TUOTANTO CANADASSA

Ottawa, jouluk. 10. — Valmistamattomien turkisten myynti-arvo oli $18,758,000 myyntiajalla v. 1927—28. Edellisellä myyntiajalla se oli ollut $18,864,000 ja sitä ennen se oli ollut $15,072,000. Kasvatus-farmeilla tuotettujen nahkojen lukumäärä oli 11 prosenttia koko tuotannosta, edellisenä vuonna ollen 6 prosenttia. Nahkoja oli 16 prosenttia vähemmän kuin viime vuonna.

Siirtolaisten haaliminen Canadaan

ENGLANNISSA TODETAAN SEN EPÄONNISTUNEEN

Värväys tuottanut huonoja tuloksia

"TIKETTINSÄ MAKSANEET MUKA PAREMPAA VÄKEÄ"

LONTOO, jouluk. 11. — Avustettu siirtolaisuus Englannista Canadaan on ollut kokeilun alaisena, mutta se tullaan hylkäämään epäonnistuneena. Englannin työministeri J. H. Thomas, käytyään Canadaan tuotavien siirtolaisten "kouluuttamis"-maatilalla, tuli näkemään, että hänen on "vaikea saada" sieltä 3,000 siirtolaista sen siirtolaisten quotaluvun täytteeksi, joille Canadan viranomaiset ovat luvanneet hankkia työtä tänä vuonna.

Tänä vuonna, touko- ja elokuun välisellä ajalla tuli Englannista Canadaan 41,000 siirtolaista, jotka itse maksoivat matkakustannuksensa, se oli 47 pros. enemmän kuin viime vuonna samalla ajalla. Englantilaiset porvarilehdet kertovat, että nämä siirtolaiset, joilla on maksaa omat kustannuksensa, ovat pysyväisempiä siirtolaisia, he menestyvät muka vieraassakin maassa.

Canadan työministeri tulee nyt neuvottelemaan Canadan viranomaisten kanssa tästä siirtolaisuussuunnitelmasta, josko sitä voidaan jatkaa. Juuri näitä "kouluutettuja" siirtolaisia karkoitettiin takaisin kotimaahansa, koska heidän oli mahdotonta saada täällä työtä.

Fascistit aikovat lentää yli Atlannin

Lähettävät suuren lentolaivan "näytteille"

ROOMA, jouluk. 11. — Italian hallitus valmistautuu lähettämään 15 lentokonetta käsittävän laivaston yhtämittaiselle lentomatkalle Atlannin yli New Yorkiin, ensi maaliskuussa.

Koneet ovat suuria Savoi-Marchetti koneita ja niitä pidetty yhtämittaisen harjoituksen alaisina. Toisia on koeteltu useilla 40 tuntia kestävillä yhtämittaisilla lentomatkoilla. Ilmaministeri Italo Balbo tulee itse johtamaan tätä matkaa.

Kaksi kuollut räjähdyksessä

EVERT, Mass., jouluk. 11. — Eilen tapahtuneessa Trimount Oil Co:n räjähdyksessä kuoli kaksi miestä ja useita loukkaantui. Räjähdys tapahtui suuressa uunissa, jossa sulatetaan asfalttia teitten päällystämistä varten. Kuolleet Johnson ja Vanetski hautautuivat soran alle.

Nuoren vaimon kuolemansyytä tutkitaan

Mies selittänyt antaneensa erehdyksessä vääriä pillereitä

TORONTO, jouluk. 11. — Kuolemansyiden tutkija Dr. McConnell sanoi eilen illalla ryhtyvänsä tutkimaan 18-vuotiaan mrs. Teresa Moffettin kuoleman syytä. Hän kuoli eilen Western sairaalassa. Hänen miehensä selitti antaneensa joulukuun 4 päivän aamuna vaimolleen kaksi elohopeapillerïä erehdyksessä, kun piti antaa toisia pillereitä. Myöhemmin vaimo tuli kovasti sairaaksi ja lääkäri määräsi hänet sairaalaan missä hän eilen aamulla kuoli. Ruumiin avaus tullaan toimittamaan asian selvenemiseksi.

SUURI VIINAPOLTTIMO HÄVITETTY

Winnipeg, jouluk. 11. — Viime sunnuntaina hävittivät poliisit viinapolttimen Lilyfieldissä jossa oli 150 gallonan vetoinen pannu, 125 gallonaa valmista spriitä ja 10 tynnöriä mäskiä. Tehtaan käyttämisestä on vangittu farmarit S. Bentley ja B. S. Bentley. Asia oli tutkittavana maakunnan poliisioikeudessa, vaan siirrettiin jutun lopullinen käsittely jouluk. 16 p:ään. Miehet ovat takauksella vapaana.

MAAIMAN YKSINKERTAISIMMAT URUT

London, jouluk. 11. — A. W. Alwood, hänen veljensä ja koulutoverinsa, ovat valmistaneet maailman yksinkertaisimmat urut. He ovat joutoaikoinaan valmistaneet urut käyttäen valmistusaineena vanhoja kaasuputkia, billiard-palloja ja veitsien päitä. Uruissa on 600—700 putkea ja 18 äänen sulkijaa. Niitten valmistaminen on tullut maksamaan $1,000, tavallinen sellaisten urkujen hinta on $3,500.

Verukkeita vain hallituksen taholta

Selittää ettei työttömyyskysymystä voida käsitellä koska Heenan on sairaana

OTTAVA, jouluk. 11. — Ministeristö on epätietoinen, mitä sen tulisi tehdä niin sanotun työttömyyskomitean kokoontumiskysymyksessä, tai tarvitseeko sen tehdä mitään. Komitea pitäisi muodostaa teollisuuden johtajista, rahamiehistä ja työväenjohtajista. Nyt on kuitenkin työministeri Peter Heenan sairastunut, vaikka lääkärin lausunnon mukaan vain hyvin lievästi, mutta hänestä pidetään hyvää huolta. Mr. Heenan on juuri se, jonka tulisi ottaa käsiinsä tämä työttömyyskysymys, ja hänen kerrotaankin tehneen joitakin kuulusteluja asiassa. Mutta — kaipa se kerkiää tulla toinenkin työttömyystilanne, ennenkuin nämä ministerit ryhtyvät tositeolla toimenpiteisiin sen korjaamiseksi.

Heenanin sairaudesta saa hallitus uuden verukkeen, millä voi lykätä työttömyyden käsittelemistä.

Työttömät kuitenkin jyrkästi vaativat joitakin tositoimenpiteitä työttömyyden torjumiseksi.

Neekereitä on kidutettu sähkötuolissa

HELVETILLISELLÄ PIINALLA KOETETTU SAADA "TUNNUSTAMAAN"

Vertaansa hakevia raakuuksia

NEEKERIFARMARIT TÄYDESSÄ ORJUUDESSA

HELENA, Ark., jouluk. 11. — Sheriffi Barlow myönsi, että neekereitä on kidutettu sähkötuolissa "pusertaakseen" heistä ulos tunnustuksia murha- y.m. rikoksista.

James McAllister, nuori neekerifarmari, on viimeinen tällaisten kidutusten uhri. Hän kertoi, miten häneen sovitettiin kolmannen asteen kidutusta asettamalla hänet sähkötuoliin, kun koetettiin saada hänet tunnustamaan kuristaneensa kuoliaaksi 6-vuotiaan pojan.

Piirin virkailijat asettivat neekerin tuoliin ja käänsivät virran päälle lisäten virran voimaa, kunnes hänen kärismyksensä olivat kauheat. McAllister kertoi allekirjoittaneensa tunnustuksen, pelastuakseen joutumasta uudelleen sähkötuoliin.

Barlow myönsi käyttäneensä tuolia kolmessa tapauksessa ennen tätä, puristaakseen tunnustuksia neekereiltä.

Neekerifarmareiden union jäsenten joukkokidutuksia paljastui tämän asian yhteydessä, ja oli niitä harjoitettu v. 1919 neekerifarmien asukkaiden joukkoteurastusten jälkiseurauksina. Farmeja vuokranneet neekerit, joilta riistettiin 50 prosenttia sadosta "vuokrana", järjestäytyivät saadakseen päivän hinnan kasvattamastaan puuvillasta. Tilusten omistajain pyssyhurtat hajoittivat aseiden kanssa union kokouksen. Neekerit taistelivat vastaan, ja itsepuolustuksekseen joutuivat ampumaan joitakin hurttia.

Tästä oli seurauksena lynchaukset. Valtion hurtat yhdessä tilanomistajain kanssa ampuivat neekereitä kuin koiria vähintäin 100. Silloin vangittiin neekereitä ja kidutettiin heitä sähkötuolissa, saadakseen puristettua ulos "tunnustuksia."

Näiden vuokratiluksiinsa sidottujen neekereidenkin orjuuttaminen on kamalimpia lehtiä amerikkalaisen kapitalismin historiassa.

MADAME CURRIE SAANUT UUDEN ARVONIMEN

PARIISI, jouluk. 11. — Madame Currie, radiumin keksijä, tullaan kohottamaan pian Kunnialegioonan päälliköksi. Hän on ensimäinen nainen, jolle on annettu näin korkea arvo-asema.

OPIUMILÖYTÖ

Toronto, jouluk. 11. — Poliisien kalvettua yli tunnin erään talon pihamaata Centre avenulla, he löysivät suuren määrän opiumia kätkettynä takapihalle. Talossa asuva vanhanpuoleinen kiinalainen on pidätetty.

TOKION TYÖLÄISET LAKKOUTUI

Tokio, jouluk. 11. — Kaikki kunnallisten matkustaja-autojen ajurit sekä suurin osa katuvaunutyöläisiä lakkoutuivat, kun työnantajat ilmoittivat palkanalennuksen astuvan voimaan.

HAITISSA KUULEMMA "RAUHALLISTA"

MERIVÄEN TERRORILLA KUKISTETTU KANSANNOUSU

Borno onnittelee isäntiään

SANOO SELKÄRANGAN KATKAISTUN LAKKOLAISILTA

PORT AU PRINCE, Haiti, jouluk. 11. — Haitin hallituksen virkailijat ja merisotajoukkojen päälliköt ilmoittivat tänään, että Haitissa on jälleen kaikki rauhallista. Kaikki vastavallankumoukselliset yritykset on tukahdutettu alkuunsa. Louis Borno sanoo: "Meillä ei ole paljoakaan pelkoa tulevaisuuden suhteen. Kansallisen vartioston pitäminen eturintamalla, merisotajoukkojen avustamana vaikuttaa että lakkolaisilla on hyvin vähän edistysmahdollisuuksia. Sotalakia kiristettiin pääkaupungissa, määräyksellä, että kaikkien asukkaiden tulee olla sisällä kello 9 illalla. Sotilaspoliisit käyvät säännöllisillä kierroillaan muuten rauhalliselta näyttävässä kaupungissa. Yhdysvaltain imperialismin rautakorolla on haitilaisen köyhälistön nousu tällä kerralla tukahdutettu.

Osuusliikkeet vastustavat verotusta

Saskatchewanilaiset osuusliikkeet kääntyneet pääministerin puoleen

SASKATOON, Sask., jouluk. 10. — Huomenna, torstaina tulevat kuluttajain osuustoimitanliikkeet jättämään pääministeri MacKenzie Kingille protestin, jossa vastustetaan dominionin tuloverolain nojalla tapahtuvaa kuluttajien osuustoimintaliikkeiden verottamista.

Osuustoimintaliikkeet katsovat toimintansa olevan sen laatuista, että liikkeille olisi myönnettävä veroapaus.

Kreikan presidentti eronnut

ATEENA, Kreikka, jouluk. 11. — Amiraali Paul Coundouristis, Kreikan ensimäinen presidentti on tänään eronnut toimestaan. Liberaalipuolueen johtajat (Venizelosin puoluelaiset) kokoontuvat torstaina neuvottelemaan presidentin paikan täyttämisestä. Amiraali Coundouristis julistettiin presidentiksi kuningas [illegible] erge II kukistumisen jälkeen v. [illegible] Hänet taasen poisti vallasta v[illegible]taan diktaattoriksi pyrkivä ke[illegible] Pangalos v. 1925. Saman vuod[illegible] lokakuussa kuitenkin tämä itsekin [illegible] kistui ja Coundouristis palautui [illegible] delleen presidentin toimeen.

V. 1928 tuli E. Venizelos, Coundo[illegible]ristisin entinen koulutoveri uud[illegible]leen Kreikan pääministeriksi, ja [illegible] nen puoluelaisensa vaikutuksesta [illegible] sitentin asema huomattavasti v[illegible] ni. Tämän vuoden toukokuussa C[illegible] douristis kieltäytyi jyrkästi ottama[illegible] ta vastaan presidentin ehdokkuut[illegible] Mutta kesäkuulla hänet valitt[illegible] uudelleen edustajahuoneen ja Se[illegible] naatin taholta toimeensa. Hän on nyt 74 v. ikäinen. Hän on kunnostautunut taisteluissa Turkkia vastaan vuosina 1897 ja 1912.

Maantie vajosi suohon

COBALT, Ont., jouluk. 10. — Hankaluuksia on ollut Cobaltin ja Latchfordin välisen valtamaantien kunnossapitämisessä. Maantie kulkee tällä seudulla suon läpi. Nyttemmin on käynyt niin, että maantie on vajonnut suohon noin 7—8 mailin päässä Cobaltista. Noin 150 jalan pätkä maantiestä on uponnut niin syvälle, että pohjaa ei ole löydetty kuin noin 45 jalan syvyydessä. Tämä maantie lukeutuu n.k. Fergusonin maantiehen.

AJELEHTINEET MERELLÄ 11 PÄIVÄÄ SÄRKYNEESSÄ KUUNARISSA

St. Johns', jouluk. 11. — Tänään saapui satamaan Effie May Petite, yksi niistä 10 laivasta, jotka lähtivät marrask. 29 päivänä Bonavistaan. Laivalla oli kaksi naista ja 14 miestä, jotka olivat joutuneet ajelehtimaan merellä 11 vuorokautta, saadan tällä ajalla ravinnokseen vain yhden ku[illegible]pin teetä päivässä. He olivat nähneet viiden laivan sivuuttavan kuunarin[illegible]sa, mutta näistä ei oltu [illegible] huomattu heidän antamia merk[illegible]jään. Laiva, hyvin pahasti särk[illegible]nä, kulkeutui muutaman mailin [illegible] hän rannasta, josta se vihdoin [illegible] mattiin ja hinattiin satamaan.

Tuhoutuneilta laivoilta pelast[illegible] miehiä tuotiin [illegible] Tosia on viety maihin New[illegible]

VAPAUS Canadan suomalaisen työväen äänenkannattaja. Ilmestyy Sudburyssa, Ont. [illegible]

The only organ of Finnish Workers in Canada. Published daily at Sudbury, Ontario. [illegible]

Postiosoite: Vapaus, Box 69, Sudbury, Ont. [illegible]

Manager: J. W. Ahlqvist. [illegible]

TILAUSHINNAT: [illegible]

ILMOITUSHINNAT VAPAUDESSA: [illegible]

General advertising rates, 75c per col. inch. Minimum charge for single insertion, 75c. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish people in Canada.

[illegible]

Solvaava kiihotus järjestöämme vastaan on lopetettava

Sen johdosta, että puolueen nykyinen johto on äänenkannattajansa "The Workerin" viimeisestä numerosta 370, joka on päivättä jouluk. 14 päiväksi, päästänyt julkisuuteen sihteeristönsä nimiin kirjoitetun törkeän valheellisen solvauskirjoituksen, olemme pakoitetut kiinnittämään lukijoidemme sekä järjestömme ja puolueen jäsenistön huomiota seuraaviin seikkoihin:

Kommunistisen internationalen toimeenpanevan komitean puhemiesneuvosto on kuluvan jouluk. 6 pnä lähettänyt järjestömme toimeenpanevalle komitealle sähkösanoman, jossa selitetään, että Kominternin toimeenpaneva komitea tulee tutkimaan nykyistä riitaa koskevat kysymykset molemminpuolisten tiedoitusten perusteella ja on määrännyt, että siihen mennessä, kun se on antanut ratkaisunsa, on Canadan kommunistipuolueen kaikkien elinten "kartettava kaikkia sellaisia toimenpiteitä, jotka saattaisivat pahentaa keskinäisiä suhteita ja lisätä repeämän vaaraa." Tämän kehoituksen se antaa myös järjestömme toimeenpanevalle komitealle samalla, kun ilmoittaa tulevansa päättämään siitä, voiko se hyväksyä, tai ei, Canadan puolueen poliittisen komitean päätöksen puolue-oikeuksien pidättämisestä Vaaralta ja muilta johtavilta suomalaisilta tovereilta. Tietoomme on tullut, että puolueen johto on saanut myös vastaanottaa samansisältöisen sähkösanoman.

Canadan suomalainen järjestö on itsenäinen, omilla säännöillä ja päätöksillä toimiva joukkojärjestö, joka ei kuulu kommunistiseen internationaleen. Toiselta puolen käsitetään, että työväen joukkojärjestöjen yleensä tulee voimiensa mukaan tukea maailman köyhälistön vallankumouksellista liikettä, sekä joukkojärjestöille kuuluvia tarkoituksiaan toteuttaen, säilyttää mahdollisimman hyvä yhteisymmärrys sen johtavan elimen kanssa. Sen vuoksi haluaa järjestömme johto antaa Kominternille tilaisuuden tutkia canadalaisen puolueensa menettelyä, ja oikaista sitä niissä kohdissa, missä arvioi sen menetelleen väärin. Siinä mielessä on Canadan suomalaisen järjestön toimeenpaneva komitea tiedottanut edellä olevasta asiasta osastoille kiertokirjeellä, ja kehoittanut varomaan, että riitapolemiikkia ja muuta hajoittavaa toimintaa ei jatketa.

"Vapaus"-lehti, ja järjestömme toimeenpaneva komitea on esillä olevassa seikkauksessa esiintynyt mahdollisimman harkitusti. Puolustaessamme lehdessämme järjestöämme ja sen toimeenpanevaa komiteaa, me emme ole turvautuneet mihinkään alhaisiin parjauksiin tahi esittäneet vääristelyjä kantamme tueksi, kuten vastustajamme umpimähkään ja häikäilemättömästi ovat väittäneet, ja johon he päinvastoin ovat alusta lähtien tehneet itsensä syyllisiksi. Sen vuoksi järjestömme johto ja lehtemme tulevat aina kestämään kaiken asiallisen arvostelun.

Kaikkeen edelläolevaan viitaten, velvoittaa nykyinen tilanne meitä kuitenkin esittämään seuraavat tinkimättömät vaatimukset: Nykyisen puolueen johdon on lopetettava ei ainoastaan kaikki järjestömme johtoa, "Vapautta" ja yksityisiä tovereita vastaan kohdistuvat parjauskirjoituksensa "The Workerissa" ja estettävä puhujiaan ja järjestäjiään jatkamasta hyökkäyksiään, vaan lisäksi on vaadittava lopetettavaksi valheellisten kirjoitusten ja uutisten julkaiseminen Yhdysvaltain lehdissä.

Ellei näin tapahdu, jos solvaustulva jatkuu, on lehtemme pakoitettu torjumaan järjestöämme vastaan tehdyt hyökkäykset; tulkoot ne miltä taholta tahansa.

Missä on vika?

Tuo kysymys tulee jokaisen rehellisen luokkatietoisen työläisen mieleen tarkastellessaan sitä tilannetta, mikä vallitsee Canadan työväen liikkeessä. Voimme nimittäin panna merkille, että valtavin osa Canadan työväenluokasta ei ole poliittisesti valveutunutta. Siltä puuttuu järjestöjä, joiden avulla voisi valvoa etujaan teollisuusprosessissa yhä kiihtyvää riistoa vastaan. Maan varsinainen englannin ja ranskankielinen väestö, erinäisiä ammatti aloja lukuunottamatta, on kokonaan järjestymätöntä. Nekin ammatilliset järjestöt, jotka ovat olemassa, ovat rappeutuneet vanhoillisen porvarillisen johtajiston käsissä. Niinpä Quebecin maakunnan ranskalaisilla on olemassa ammatti-unioita, jotka eivät ole mitään taistelevia taloudellisia järjestöjä, vaan perustuvat katolisen uskonnon ahtaiden rajojen sisällä.

Ainoa työväen kansainväliselle yhtenäisyydelle rakentuva järjestö koko maassa on ollut Canadan kommunistipuolue. Mutta jos tarkastamme tämänkin kokoonpanoa ja vaikutusvaltaa, niin emme tule mihinkään tyydyttäviin tuloksiin. Puolue on alusta lähtien ollut puhtaasti vieraskielisiin siirtolaisaineksiin nojautuva puolue. Ne joku satakunta englantilaista, jotka ovat puolueeseen lukeutuneet, ovat vähitellen menneet menojaan, joten puolueessa ei tällä kertaa ole juuri olleenkaan englanninkielistä työläisainesta. Ranskankielistä työväestöä ei siihen ole koskaan kuulunutkaan.

Tässä suhteessa vallitsevaa tilannetta kuvastaa se, että esim. Nova Scotian kaivosalueilla, joiden väestö on puhtaasti englantilais-skotlantilaista alkuperää, ja jossa puolueella on ollut paikallisia järjestöjä, tuskin lienee nykyään yhtään yksikköä toiminnassa ja puolueen vaikutus sikäläisessä ammatillisessa järjestössä on huvennut melkein olemattomiin.

Puolueen vieraskielinen kokoonpano on suuresti rajoittanut puolueen toimintamahdollisuuksia ja vaikutusvaltaa. Maan englanninkielisen ja ranskalaisen työväestön keskuudessa vielä voimakkaana esiintyvät ennakkoluulot ulkomaalaisia kohtaan ovat pitäneet heidät loitolla puolueesta. Kapitalistilehdistö on myöskin menestyksellä käyttänyt puolueen vieraskansallista kokoonpanoa propagandansa välikappaleena puoluetta vastaan.

Kokemukset Nova Scotiasta osoittavat, että tätä seikkaa ei kuitenkaan voida kaikkitellen pitää syynä puolueemme heikkoon tilanteeseen. Puolueen kokoonpanoa koskevilla huomautuksilla emme tahdo saattaa kellään siihen käsitykseen, että siirtolaisväestön järjestyminen vallankumoukselliseen puolueeseen olisi vähäarvoinen asia, mutta ainoastaan painostaa sitä tosiasiaa, että puolueen on mahdotonta pystyä näyttelemään johtavaa osaa maan yleisessä työväenliikkeessä, ellei se pohjaudu itse niihin joukkoihin, jotka muodostavat maan varsinaisen väestön.

Puolueessa on kuluvan vuoden aikana käyty melkoista itsearvostelua vallitsevan tilanteen suhteen. Mutta asiaa ei ole katsottu työväenluokan puolueen vaikutusvallan kannalta, vaan pitäen taustana työväenluokan aseman muuttumista ja kehittymistä. Työläisten olot ovat Canadassa jatkuvasti kärjistyneet, palkat alentuneet, työtehoa kiristetty, työttömyyttä lisätty. Samalla on kapitalistiluokka hyökännyt työväestön puhe- ja painovapautta vastaan.

Nämä ovat tekijöitä, jotka pakoittavat työläiset liikehtimään. Tästä syystä on meidän selvitettävä itsellemme, mistä johtuu, että puolueemme ei ole kyennyt astumaan tapahtumien johtoon sekä lisäämään vaikutusvaltaansa? Onko vika sysissä vai sepissä? Sillä nyt jos koskaan tarvitsemme tietoista kumouksellista puoluetta, ja sellaista johtoa, joka sisäisen hajoituksen asemesta pystyy kokoamaan tämän maan varsinaista raatajistoa riveihinsä. — Jäsenistöllämme on syytä pohtia näitä kysymyksiä perusteitaan myöten arvostellessaan nykyistä tilannetta.

Lehtemme toimitus

Järjestömme toimeenpaneva komitea on tehnyt erinäisiä muutoksia "Vapauden" toimituksen suhteen. Samalla kun on ryhdytty toimenpiteisiin toimituksen uudelleen järjestämiseksi, on lehden vastaavaksi toimittajaksi nimitetty toimittaja, toveri Brunö Tenhunen. Lehtemme entinen päätoimittaja, toveri Arvo Vaara, on siirtynyt Torontoon, ja suorittaa siellä tätänykyä erikoisia töitä, joita järjestömme toimeenpaneva komitea on antanut hänen tehtäväkseen.

Mitä Suomen V. V. Huoltoyhdistys on tehnyt

Sihteerin kertomus kuluneen puolivuotiskauden toiminnasta

[illegible] Luokkatoiveiden edessä oleville tovereille olemme koettaneet hankkia mahdollisuuksien mukaan puolustusasianajajan. Pienten mahdollisuuksiemme vuoksi ei tällaisen ole voitu tehdä jokaisen luokkatoiveiden edessä olevan toverin hyväksi. Tässäkin on tarvinnut ottaa huomioon kuinka paljon tällä toimenpiteellä voimme auttaa oikeuden edessä olevaa toveria. Useimmissa tapauksissa on tuomittavien tuomiot jo edeltäpäin määrätyt eikä puolustusasianajaja näin voi vaikuttaa tuomion suuruuteen. Tästä huolimatta on oikeusavustukseen käytetty jo lähemmäs 25,000 markkaa.

Vankilaan ovat huoltoyhdistykset lähettäneet kerran kuukaudessa ruoapaketin. Jokainen vankilassa oleva toveri on saanut tätä hiukan lisää huonoon vankilaruokaansa. Ruokapaketteihin ovat huoltoyhdistykset uhranneet jo yli 60,000 markkaa. Vankilasta vapautuneille ja puutteessa oleville tovereille on myönnetty avustusta 2,000 markkaa, vankiloissa olevien tovereiden perheille on lähetetty avustusta yli 6,500 markkaa. Yhteensä on vainotoimenpiteistä kärsimään joutuneiden hyväksi käytetty lähemmäs 100,000 markkaa.

Tämä jo puolestaan osoittaa kuinka suuriarvoista työtä V. V. Huoltoyhdistykset ovat tehneet. Työmme ei kuitenkaan yksistään ole suuntautunut vankilassa olevien tovereiden ja heidän perheidensä avustamiseen. Punavankien lasten hyväksi ovat V. V. Huoltoyhdistykset toimineet erikoisella tarmolla. H:gin V. V. Huoltoyhdistyksen toimesta on perustettu Lahteen Enossaareen erikoinen punavankien lasten siirtola, jossa tänä kesänä sen toisena toimintavuotena, jälleen sai 25 lasta olla viettämässä kesäänsä. Sitäpaitsi on punavankien lapsille myönnetty suoranaista rahallista apua. Yhteensä on tähän tarkoitukseen käytetty jo 20,000 markkaa. Tämän lisäksi H:gin V. V. H. Y:n lastensiirtolatoimikunnan toimesta on Mäntsälän Sälinkäällä ostettu erikoinen siirtolapaikka ja ryhdytty rakentamaan paikalle punavankien lasten omaa kotia. Täksi kesäksi ei kotia kuitenkaan saatu valmiiksi. Ensi kesänä voi koti tarjota 50 punavankien lapselle kesänviettopaikan. Mainittuun yritykseen on tähän mennessä kiinnitetty noin 60,000 markkaa. Kuitenkin tulee yritys vielä vaatimaan ainakin 40,000 markkaa, ennenkuin se on asuttavassa kunnossa.

Yllä esitetyt numerot osoittavat sitä työtä mitä V. V. Huoltoyhdistykset ovat tehneet. Puolen vuoden aikana on lahjoituksina y.m. tavalla saatu kokoon lähemmäs 200,000 markkaa. Näillä varoilla on ainakin pienessä määrin kyetty lievittämään porvariston hyökkäysten tuomien haavojen tuottamia kärsimyksiä. Yhdelläkään summan suuruus, sillä suuri se on työväen asemaan katsoen, osoittaa myöskin sen että työtätekevä luokka tukee työtämme ja myöskin seisoo vankiloissa olevien toveriensa takana.

Tietysti tämä työ, minkä olemme tehneet, ei ole vieläkään tarpeellisen voimakas. Toiminnassamme on vielä paljon epäkohtia, paljon korjaamisen varaa. Järjestömme V. V. Huoltoyhdistykset ovat vielä liian heikot. Niihin kuuluu vasta murto-osa järjestyneestä työväenluokasta. Toimintamme yhtenä kohteena täytyy olla koko työväenluokan, etenkin sen järjestyneen osan tukeminen järjestöihimme. Vasta silloin saamme työväenluokan kannatuksen varmasti työllemme ja minkä parempi sidomme sen tiiviisti tähän työhön.

Tämän tähden ei meidän pidä saavuttamiamme tuloksia vielä pitää tyydyttävinä, vaan pyrkiä saavuttamaan entistä parempia tuloksia. Työväenjärjestöjen ja koko työväenluokan tukeminen on järjestöjemme tehtävä. Pyrkiminen tähän päämäärään asettaa meille suuria velvoituksia ja paljon työtä. Vasta silloin kun työväen luokka on saavuttanut päämääränsä, silloin tulevat järjestöjemme nykyiset tarkoitusperät tarpeettomiksi ja siltä osaltaan järjestömme päämäärä saavutetaan.

Port Arthurin uutisia

"Itsevaltiasta väkevämpi" (viidessä näytöksessä, omistettu Karl Liebknechtin muistolle), oli lauantaina t.k. 7 p. Port Arthurin näyttämöllä haalin uudelleen rakennettuna juhlanäytäntönä. Näytelmä kuuluu ehdottomasti parhaimpain n.s. työväen näytelmien joukkoon ja että siinä otenkin onnistutaan vaatii se esittäjiltään tavallista enemmän, niin näyttelemisen kuin puvuston y.m. suhteen. Emme käy tässä selostelemaan lähemmin näytelmän sisältöä, sillä se on aikaisemmin kai ollut tämän lehden palstoilla ja useammalle tuttukin. Voimme sanoa aivan heti sen näkemämme perusteella, että näytelmä on pienille ja varsinkin sellaisille näyttämöille, joilla on heikot kulissivarastot ja samoin jos ei ole varaa kustantaa asiankuuluvaa puvustoa, liian vaativa esitettäväksi siten kuin kirjailija on tarkoittanut.

Port Arthurin näyttämö oli valinnut tämän valtavan näytelmän avajaisnäytökseekseen, ollen vielä näytelmää valittaissa johtaja Airola ohjauksesta vastuussa, mutta nyt kävi niin, että Airola sairastui ja kappaleen kokonaisesitys joutui tietysti kärsimään. Annamme silti täyden tunnustuksen näyttelijäin ponnistuksille, ilman johtoa kokonaan omin päin saatua kokoon niin suuritöinen näytelmä, kun ottaa huomioon, että näytelmässä tapahtuvat joukkokohtaukset vaativat mitä tarmokkainta kättä saadakseen niihin tarpeeksi eloa, ja varsinkin sotilaiden esiintuloon oikeata sotilasryhtiä, tarmoa. Joukkokohtausten suhteen olisi niistä joukoista saanut enemmänkin.

Mainitsemme tässä muutamista yksityisistä esiintyjistä, joka yleensä on mitä vaikein tehtävä, sillä jokainen on mielestään hyvä ja ellei arvostelu ole mieleinen, vähemmän ymmärtävä näyttelijä loukkaantuu ja tuumii, että itsehän minä sen tiedän parhaiten j.n.e. Kun seuraa useasti arvosteluja, niissä näkee sanottavan: "se oli hyvä, se oli mainio, se oli karrassaan mestari". Tai sitten aivan päin vastaisia. Arvostelijan ollakseen asiallinen, täytyy sanoa näyttelijän hyvistä ja huonoista puolista ja siinä muodossa, että niistä on hyötyä näyttelijän kehitykselle. Usein sattuu, että kun vähemmän ajatteleva näyttelijä saa hyvän arvostelun, vaikuttaa se häneen vahingoittavasti, sillä hän luulee olevansa jo "valmis" mestari ja on valmis valitsemaan seuraavasta kappaleesta roolin. Tämän tekee vain vähemmän itseään arvosteleva näyttelijä. Tämä sanottu vain välihuomautuksena, sillä olen sen tullut kokemukseni perusteella huomaamaan koskematta nyt lainkaan mainittuja näyttelijöitä.

Näytelmän ehdottomasti vaativin osa oli uskottu M. Wiitaselle (Karl Fridenkant). Osa vaatii näyttelijältä syvää antautumista tehtäväänsä ja ennenkaikkea syvällistä tulkitsemista. Wiitanen teki parhaansa ja esityksessä tapasi hyviäkin otteita. Menopuolelle merkitsemme sen, että hän käytti liiaksi "saarnaavaa" puhetyyliä, joka tekee osan suorituksen yksitoikkoiseksi. Osa edellyttää, että näyttelijän pitäisi käyttää mitä vaihtelevinta rekisteriä puheissaan silloin siihen saa vaihtelua ja voittaa siitä paljon. Viimeinen näytös oli ehdottomasti esitäjällä paras ja näytti että miehessä on kyllin käyttökelpoinen mies. Yleensä vältettävä puhelua, että seinä on yleisöön päin (Vaimonsa) Tyyne Säntti oli alussa hapuileva, mutta viimeinen näytös antoi vihjauksen siitä, että hänestä voisi löytyä syvällisempääkin ilmistä, joka apu näyttelijälle on suuri aarre. Lempi Palen (Rosa) oli tyydyttävä, osoittaen vapaata näyttämöllä oloa, puhe vaan, ainakin alussa, ei tahtonut kantaa katsomoon joka seikka on hyvä vastaisuudessa muistaa ja joka vika on helppo korjata. Samoin ne kaksi sotilasta, unnin edessä ollessanne ei kuulunut puhe lainkaan katsomoon. Sotilashenkilöistä kiintyi katsojan huomio etupäässä F. Tuomeen (kenraaliin) ja G. Saivoon (adjutanttiin), heissä oli sotilasta enemmän. Tuomen puheessä ilmaisi tarmoa, samoin muussa esiintymisessä oli kenraalille ominaista ryhtiä. Erikoisen maininnan ansaitsee selvä suomenkielen käyttö. Saivo myös oli kenraalinsa veroinen, liikkeissä tarpeeksi sotilasta, samoin puheessa. Y. Päivisen (Marsalkka) oli edellisiä jonkun verran heikompi. Puhe oli kyllä kuuluvaa, mutta vaikutti toisin paikoin kenraalille liian luutavalle. On hyvä, että puhe kuuluu, mutta on vältettävä, että ääni pysyy aisoissaan. Tästä sanottu vain siksi, että suuresta äänestä on helpompi, pienentää kuin heikosta äänestä suurentaa. Paatosta on vältettävä, puhe ennen kaikkea saatava luonnolliseksi silloin on kehitysmahdollisuutta Päiviselläkin. A. Kari (keisari), ei ollut keisari ei ryhdiltään, eikä puheiltaan. Oletamme, että sellaisenkin sotilaskoulutuksen saanut mies, kuin keisari on, täytyy omata ennenkaikkea ryhti ja puheeseen saatava arvokkuutta, tuntua, että se ilmaiseen olevan miehessä energiaa. Liikehtiminen näyttämöllä myöskin pitäisi olla kuin kotonaan. Tällä kertaa nämä edut puuttui. F. Mäkilä pienessä osassaan tuntui vapaalta, niin liikkeistään, kuin replikeerauksessaan. E. Suksi ja E. Järvi eivät olleet lainkaan hullumpia, sopii yrittää toissaan vastaisuudessa. Suksi olisi saanut puhua kovempaa sairaalakohtauksessa. K. Nurmi ja H. Niemi eivät häirinneet kokonaisuutta. (Irene) Marth Northlander. Osa vaatii vaihtelevaa, räiskähtelevää temperamenttia ja eikä ole suinkaan helpompi, joten jätti toivomisen varaa. Puhe oli liian heikkoa kuuluakseen katsomoon. Pantava painoa äänen vahvistamiselle ja kun tämän saa on mahdollisuus saada esitykseen voimaa, syvällisyyttä. Vältettävä myös puhelemasta selkä yleisöön päin, se on jo sinänsä virhe mutta enemmän vielä vaikuttaa repliikkien hukkaan menoon. Kiitospuolelle on merkittävä vapaa liikehtiminen näyttämöllä. Enemmän vaan terästä esitykseen niin vastaisuudessa saamme nähdä aina täyteläisempää esitystä.

Mitä yhteisesitykseen tulee, niin paikoin ylitti keskitason, varsinkin viimeinen näytös jäi kiinteämpänä mieleen. Sairaalakohtaus vaikutti liian pitkäveteiselle.

Puvuston suhteen olemme myöskin tyytyväisiä, sillä ne olivat ainakin tärkeimmillä henkilöillä asiaankuuluvat. Näyttämölleasetuksen suhteen ei ole asia niin. Näyttämöllä on kyllä hauskat kulisit ja useampia (esim. sairaalan peräfondi herätti huomiota). Kaluston suhteen olisi voinut ehken järjestää asiallisemmin. Suurin virhe oli, että sama pöytä oli esillä aina ja vielä samassa paikassa, vaikutti häiritsevästi, olisihan sen ulkomuotoa edes joillakin saanut muutettua. Tämä sanottu vain siksi, että näin pienet seikat voidaan vastaisuudessa välttää, kun näyttämön aikomus on lähteä elämään "nousukauttaan". Näyttelijöillä tuntuu olevan kova innostus ja halu päästä eteenpäin ja silloin on kaikki hyvin, saamme nähdä jonkun ajan kuluttua uusia ja yhä uusia voittoja näyttämötaiteen ohdakkeisella polulla. Toivomme puolestamme jatkuvaa intoa ja työtarmoa näyttelijöille.

Yksi asia, josta haluamme vielä sanoa, heti näin alussa. Eikö voisi järjestää salin tuoleja niin että tyhjät aukot jäisi sivuille, eikä keskeen sillä silloin voisi seurata esitystä kaikki, sivuimmalla istujatkin, samoin näyttämöaukon kahtapuolta olevat pilarit ovat mielestämme liian paljon näkyvissä, estävät näkemästä joka paikassa tapahtuvia kohtauksia. Nämä on helppo korjata. Tulkoon tästä talosta kaikkien rakastama tyyssija. i—o.

Montrealin uutisia

Paljon tilaisuuksia tulossa meille montrealilaisille. M.m. tulee ensi kerta tilaisuus päästä nauttimaan oman joukkomme voimistelu- ja nyrkkeilyesityksistä. Voimisteluseura Jousi on syyskauden harjoitellut ohjelmistoa tulevaa iltamaa varten ja etenkin nyrkkeily, joka muuten onkin uudempia ohjelmia meidän iltamissamme, on saanut huomattavan tilan, sillä onnistuimme saamaan nyrkkeilyn ohjaajaksi Suomessa ja myös Yhdysvaltain puolella ennemmin toimineen voimistelijan ja nyrkkeilyn ohjaajan opettajaksi joten pojat ovat voineet saada oikein systemaattisen ohjauksen nyrkkeilyssä. Myöskin ohjelmistossa tulee olemaan vapaaliikkeitä miehiltä, voimistelu rytmi-liikkeitä musiikin tahdissa ja kansan tanssia naisilta sekä vielä muita yksityisiä ohjelmanumeroita. Lopuksi tanssi tilapäisesti järjestetyltä orkesterilta. Tilaisuus pidetään torstai-iltana, sen takia, että kaikilla on tilaisuus saapua ja myöskin että voidaan lopuksi vähän tanssia. Muistakaapa sitten torstaita t.k. 19 päivän iltaa kello 8.30, sillä silloin meille on tilaisuus jota jokaisen suomalaisen tulee kannattaa. Iltamat ovat osaston haalilla Notre Dame St.

Joulukuun 21 p. on taasen sitten muuta erikoista, sillä silloin on haalilla niin sanotut lumihiutaletanssit. Kuulemma tanssi tuntuu kuin olisi ulkona talven lumisessa tanssimessa, eroitus on vain siinä, että ei ole kylmä, kuten ulkona. Muistakaapas tätäkin tilaisuutta.

Osastomme näyttämöltä. — Viime kerralla saimme nähdä kappaleen, joka kutkutti kaikkien nauruhermoja, nimittäin "Kun poika naitettiin". Se nyt näytellään jouluna toisen kerran. Mutta ennen tätä tulee näyttämöltä esitettäväksi yksi huomattuimpia yhteiskunnallisia näytelmiä Vanki numero 77, neljässä näytöksessä. Kappale on kuvaus tavallisesta kansan laulajattaresta joka on mennyt naimisiin viulunsoittajan kanssa. Hän kohoutuu ja tulee kuuluisaksi laulajattareksi, jota kaikki kumartelevat. Ylellisyys ja mahtavuus kasvaa, hänen ennen rakas miehensä ei ole enää mitään hänen silmissään. Mies tulee viskattua pois, luisuen alemmaksi ja alemmaksi, vankila ollen viimein hänelle koti. — Kahdenkymmenenkuuden vuoden vankeuden jälkeen vanhana raihnaisena, kaikkien hylkimänä olisi hänelle halua uudestaan alkaa elämä, mutta miten? Tapaa lapsensa, ja viimein vaimonsa, ollen taasen oikeudessa — vangittuna — ei syyllisenä, mutta syyttömänä, haluamatta ilmoittaa asiaa, ketä pelkää lapsellensa koituvan siitä vahinkoa. Rakkaus lastaan kohtaan saa hänet ennemmin ottamaan vastaan vaikka uuden tuomion. Lapsen ja lapsensa lapsen hellä pyyntö saa hänen muuttamaan päätöksensä. Hän vapautuu uudestaan — rakkaus lastaan ja unohdettua vaimoaan kohden palaa takaisin ja voittaa alaa. Vanhat unohdetaan ja onnellisuus palautuu. Kappale esitetään joulukuun 22 päivän iltana.

Vilu ja nälkä, molemmat tutut vieraat työläisille, alkavat taasen kahta suuremmassa mitassa ahdistelemaan. Talvi on alkanut näyttämään heti ankarinta puoltaan, kylmine pakkaisineen ja lumituiskuineen, ja samalla on suurempia työläisjoukkoja alettu laskemaan "lomalle", työttömäin armeijaan, määräämättömäksi ajaksi. Tulos on meille myös heti näkyvissä: Avun pyytäjiä kulkee joukottain, vanhoja ja nuoria, nälkäisenä ja viluisena, anoen vaikka ei muuta kuin leipäpalan. Etenkin suurkaupungissa tämän huomaa suuremmassa määrin kuin pikkukaupungeissa. Joku antaa heille "armo palan", moni ei saa ollenkaan koko päivänä. Kaupat ja tukkuliikkeet ovat täynnä tavaraa mutta ne ovat ainoastaan niille, joilla on rahaa, joilla on ylellisyyttä, ja jotka tällä kaikkivaltiaalla dollarilla voivat niitä saada hyväkseen käyttää; ryysyläinen, työläinen ei niitä saa.

Suunnitellaan keinoja tilanteen poistamiseksi, pidetään suuria puheita samaan aikaan kuin on tilanne tällainen, ja puheita pidetään työttömyyden korjaamisesta, ja tilanteen parantamisesta. Samaan aikaan suunnittelee toinen joukko lisää siirtolaisten tänne vetämistä, lisää näkemään kurjuutta ja nälkää. Tällainen on työläisten kohtalo. Mutta työläinen ei ymmärrä itse tilaansa vaan on nöyrä alistuvainen orja. Kuinka kauan? — —J—

Toronton uutisia

Yrityksen puurojuhlista. — V. U. S. Yritys järjestää joulupuurojuhlan, jossa tarjoillaan maukasta puuroa ja kahvia, ensi torstai-iltana eli t.k. 15 p:nä klo 8 ip.

Luonnollisesti kaikki syömätaidon omaavat kansalaiset rientävät ajoissa ostamaan itsellensä lipun tähän tilaisuuteen. Henkilöitä, jotka jostakin syystä kärsivät ruokahalun puutetta, kehoitan myöskin tulemaan. Siellä heillä on tilaisuus nähdä mitä keinoja käyttämällä saadaan ruokahalua ja sen mukana uutta elinvoimaa kestämään paremmin mahdollisia nälkäkuuriakin joita nykyinen yhteiskunta aika-ajoittain järjestää työläislapsilleen.

Ihminen ei elä ainoastaan leivästä, puurosta ja kahvista, sen tietävät voimistelijat hyvin ja senpä tähden he ovat huolella valmistaneet tilaisuuteen henkistäkin ravintoa. Ja sitte lopuksi yleistä ruuansulatus tanssia. Lippuja on saatavana seuran jäseniltä ja maksavat ne — ennakolta 40 senttiä ja ovella 50 senttiä. Terve tuloa vanhat ja nuoret viettämään rattoisa ilta urheilutyttöjen ja poikien tilaisuuteen. Katsokaa ilmoitusta toisesta paikasta lehteä.

Seuran voimisteluharjoitukset, pidetään naisille, keskiviikkona klo 7—8:aan Spadina haalilla sekä sunnuntaina klo 3—5:een Don haalilla. Miehille, tiistaina klo 8—10 ip. sekä sunnuntaina 10—12 p. Don haalilla. Pikku pojille keskiviikkona klo 7—8 Spadina haalilla. — Johtaja.

LYIJYTUOTANTO TRUSTIUTUU CANADASSA

New York, jouluk. 10. — Täältä ilmoitetaan, että on muodostettu National Lead Company of Canada-niminen yhtymän $5,000,000:n pääomalla, ja tulee firma yhdistämään kaikki Canadassa olevat lyijytuotantolaitokset Montrealista Vancouveriin saakka.

Eri paikkakunnilta

Fork Lake, Alta.

Muistan Aku Päivön sepittämän runon, että "mustan leivän, suolakalan, hallan, kuoken kotimaa sirotteli sinne tänne tyttäriään poikiaan". Niinpä meitä on täälläkin korven komerossa pieni joukko suomalaisia, vaikka emme täältä maailmalle paljoakaan toitottele, eikä olla suurissa tekemisissä maailman kanssa. Me elämme luonnon tilassa. Meillä on tapana ollut juhlia jouluna ja juhannusta, sinne me viemme leivoksemme ja kahvimme ja popsimme ne suihimme ja sitten menemme kotia kudeksi kuukaudeksi arkiaskareihin. Sillä me olemme täydellisiä arkisieluja.

Nyt aloimme heräämään ja tilaamaan Toveritarta, vaan kun pimeyden peikot ovat olleet toimissaan ja saaneet Toverittaren mustalle listalle niin pahoin, ettei sitä päästetä rajan yli, niin uusia tilauksia homehtuu Toverittaren hyllyillä ja toisia olisi pian lähetetty. Se on Albertan Oskarin ja sen kaltaisten töitä, jotka jyrsii työväenlehtiä niinkuin koira luunpalaa. Mutta pimeys ei saa voittaa, täytyy tilata Vapaus joka perheeseen ja yksinäisten asuntoon. — —

No, niin, naisjaostokin täällä kärsii synnytystuskia. Aika näyttää ja akat päättää. — — Olen usein itsekseni ajatellut, että miksi ei kohtalon tie eli leipähuolet johda tänne sellaista joka olisi ollut maailmalla mukana työväen riveissä nykyaikana. Me olemme todella olleet mukana silloin parlamentaari-aikakaudella, kun uskottiin ihan tosissaan, että kun saadaan mies kongressiin, niin tottapa olomme korjaantuu. Ja saatiinhan se, vaan olot pysyi ennallaan.

Kyllä meillä työtä olisi, kun on vielä sellaisia perheitä, joiden vastasyntynyt lapsi tarvitsee loihtimista eli kastamista ja niin viime talvena pantiin pyhä toimitus pystyyn. Toisessa perheessä oli myös pieni lapsi ja niinpä eräs rouvasimmeinen kyseli, että eikö K—n beipiä kasteta? Silloin K—n kuuden vuoden vanha poika vastasi: "Kyllä äiti kastaa pikku veikon tampussa joka päivä". Eikös olekin kylliksi viisas vastaus moista noitumista vastaan. — Töppönen.

SUOMESTA

KAPULAMIESTEN NÄYTELMÄ

oli äskettäin Ensossa. Työväentalolla oli työttömäin kokous ja elokuvat. Nämä "vaaralliset" tilaisuudet oli virkavalta huomioinut siinä määrin, että noin 20 poliisia oli liikkeellä autoilla ja jalkaisin. 6 poliisia oli vuoron perään talon sisäpuolella. Kapulamiesten joukossa oli paljon tuntemattomia. Näistä lienee ollut 10 Viipurista ja muutamia Lappeenrannasta.

Seuraavana aamuna, työväentalon siivoojan puhdistaessa talon eteistä tuli sissään poliiseja, jotka tarkastivat kaikki huoneet. Nuuskinta oli tietenkään tuloksetonta. Luuleekohan virkavalta moisella esiintymisellään "rauhoittavansa" ja "lepyttävänsä" työväestöä? Ja mitä tekevät sillä aikaa rikolliset, pirtutrokarit, kassankavaltajat y.m.s. ainekset? Tietysti nauravat partaansa. Mutta valkoinen "isänmaa" saa ulkomaillakin lisää mainetta — omalla tavallaan.

ELINKAUDEKSI LINNAAN LAPSENMURHASTA

Pirkkalan välikäräjillä tuomittiin palvelijatar Selma Maria Hurtti lapsenmurhasta elinkautiseen kuritushuonerangaistukseen sekä menettämään kansalaisluottamuksensa ainiaaksi.

Hurtti oli synnyttänyt lapsen Käkisalmessa, jossa oli ollut vierailemassa sulhasensa luona. Sieltä siirtyi H. Pispalaan lapsensa kanssa. Köyhissä oloissa eläen, samalla kun porvarilliset siveyskäsitteet lehtolapsenomistamisesta järkyttivät häntä, päätti hän vapautua lapsesta antamalla sen kuolla ravinnon puutteeseen. Lapsi kuolikin myöhemmin mutta kun oli epäilyksiä olemassa lapsen kuoleman syistä, tutkittiin asiaa ja havaittiin lapsi nälkään tapetuksi.

Tuomio on ankara, järkyttävän ankara. Ymmärrämme, että yksilöinen synnyttäjä, jonka kaiken liksäksi sulhanen välinpitämättömästi jättää hoivaa vaille ja jota sitoo yhteiskunnallinen tekopyhä moraali, on sellaisessa tilassa, että hän joutuu tekemään kaamean rikoksen ajattelematta seurauksia.

VALKJÄRVEN — PÖLLÄKKÄLÄN RATARAKENNUKSELLA ONNETTOMUUS

V. 20 p. vastaisena yönä tapahtui Valkjärven — Pölläkkälän ratatierakennuksella onnettomuus, joka ei tosin vaatinut ihmishenkiä, mutta jonka aiheuttamat aineelliset vahingot ovat melko suuret.

Mainittuna yönä oli Pumuksen pysäkillä työskentelemässä nostokurki, kun Valkjärveltä saapuva sorajuna ajoi sen päälle sillä seurauksella, että veturi ja 19 vaunua rikkoutui pahasti. Rikkoutuneista vaunuista muodostui radalle valtava röykkiö. Nostokurki vioittui myöskin ja sen käyttäjä, joka ei huomannut uhkaavaa vaaraa, loukkaantui ja oli hänet toimitettava Pölläkkälän sairaalaan. Junamiehistöstä sensijaan ei tiettävästi kukaan liene loukkaantunut, sillä he huomasivat ajoissa vaaran ja ehtivät pelastautua, tosin viime tingassa. Kuuleman mukaan on eräs toinenkin loukkaantunut ja hoidetaan häntäkin Pölläkkälän sairaalassa.

KOIRIA ROKOTETAAN

Valtion eläinlääkintälaboratoriossa on kokeiltu koirien rokotuksella vesikauhutartuntaa vastaan ja päästy suotuisiin tuloksiin. Edelleen on laboratorion johtaja, tri R. Hindersson käynyt kesällä Kannakseila perehtymässä olosuhteisiin siinä tarkoituksessa, että siellä pantaisiin toimeen yleinen koirien rokotus, koska eräät sikäläiset pitäjät ovat melkein säännöllisesti raivotaudin saastuttamia.

Mikäli U. S. on nyt saanut tietää, tulee Viipurin läänin maaherra antamaan Uudenkirkon ja Raudun piirien eläinlääkäreille määräyksen mainitunlaisen rokotuksen toimeenpanosta rajapitäjissä. Rokottaminen aletaan Terijoella. Koirien omistajain tiedetään olevan yleensä suostuvaisia toimenpiteeseen, jonka vuoksi rokotus tapahtunkin ainakin alussa vapaaehtoisia teitä.

NOKIAN TYÖLÄISET HÄÄDETÄÄN POIS OMALTA TALOLTAAN

Nokian sosialifascistit ryhtyvät yhä häikäilemättömämpään taisteluun työläisiä vastaan. Yksi heidän tämän hetken otteistaan on se, että he ovat kieltäneet työläisiltä toimintaoikeuden työläisiltä rosvoamallaan työväentalolla.

Aivan viimeaikoihin asti on kaikilla paikkakunnan työväenjärjestöillä ollut samanlaiset toimintaoikeudet työväentalolla. Nyttemmin on kuitenkin sosdem yhdistyksen taholta näitä oikeuksia pala palalta ryhdytty ottamaan pois erikoisemmin Nokian työväen opintoyhdistykseltä, mennen se lopulta niin pitkälle, että erään kerran vahtimestarin taholta ilmoitettiin että opintoyhdistykselle ei enää luovuteta taloa ollenkaan. Tämän johdosta, ja koska yhdistyksen taholta ei oltu virallista toimintakieltoa annettu, tiedusteli opintoyhdistys työväenyhdistykseltä syytä tällaiseen menettelyyn samalla pyytäen saada menettämänsä toimintaoikeudet takaisin. Vastausta tähän ei määräaikaan mennessä saatu, joten asiaa kysyttiin henkilökohtaisesti yhdistyksen toimitsijalta, ja vastaus kuului: "Sellaisiin kirjelmiin ei vastata, ja mitä vahtimestari on sanonut, se pitäköön paikkansa." Tällä tavalla muutamat yksilöt löivät ovet kiinni työläisiltä siltä talolta, jonka he ovat vuosikymmeniä sitten sitkeällä toiminnallaan pystyttäneet ja jonka hyväksi he tähän asti ovat tienaamansa pennit uhranneet.

TAUBILA VALTION HALTUUN

Kauppahinta 5 milj. mk.

Maatalousministeriö on valtuuttanut asutushallituksen ostamaan "kauppaneuvos" Fazerin omistamasta Taubilan kartanosta Pyhäjärven pitäjässä Laatokan rannalla yli 2,500 ha käsittävän alan 5 milj. markan kauppahinnasta. Ala käsittää 3 kartanoa ja on siitä noin 300 ha viljeltyä maata, muu osa niittyä ja metsämaata. Suurin osa ostetusta alasta tulee käytettäväksi asutustarkoituksiin, mutta huomattava osa jää myös metsähallituksen haltuun. Lukuunottamatta erästä pientä osaa ostetusta alasta, joka jää toistaiseksi myyjän haltuun, siirtyy muu ostettu ala heti ostajalle. Kauppahinta suoritetaan heti, siitä 4,200,000 mk. rahassa, 800,000 mk. valtionobligatioissa.

Samalla kertaa valtuutettiin asutushallitus ostamaan asutustarkoituksiin eräs tila Mäntsälästä 600,000 markan kauppahinnasta. Tila on pinta-aaltaan yli 600 ha.

RADIOURUT — RADIOHARMOONI — RADIOVIULU

Jo aikaisemminkin on julkisuudessa näkynyt tietoja uusista, erikoisesti radiota varten sovelietuista soittokoneista. Äskettäin on eräs saksalainen radioteknikko, tri Stephan Franko tehnyt tällä alalla kolme uutta keksintöä, joista huomattavin on soittokone, jota keksijä nimittää radiouruiksi.

Laitetta suunnitellessaan hän lähti siitä perusajatuksesta, että soittokoneen erikoissävyn määrää ylisävelten laatu. Jokainen soittokone synnyttää pääsväeleen lisäksi joukon muita ääniä, joita nimitetään ylisäveliksi. Soittokoneen sointisävy johtuu siis näiden yliäänien lukumäärästä, säveikorkeudesta ja niiden keskinäisistä voimakkuussuhteista.

Radiotekniikan avulla on mahdollista synnyttää sävel ilman ylisäveliä. Tätä seikkaa käytetään radiouruissa. Paitsi perussäveltä voidaan näillä uruilla lisäksi erikseen synnyttää ylisäveliä. Rekisterien avulla voidaan perus- ja ylisävelten välistä suhdetta muuttaa niin, että ainakin teoreettisesti tällä tavoin saattaa matkia kaikkia soittokoneita. Vielä ei kuitenkaan voida sanoa, miten urut käytännössä suoriutuvat. Nykyisin kone onkin tarkoitettu vain kokeiluja varten.

Radioharmooni rakentuu samalle perusaatteelle kuin radiourutkin. Radioviulussa tätä aatetta on sovellutettu yksinkertaisemmassa muodossa.

TILATKAA VAPAUS!

Joulurahat Suomeen

Kurssi

Smk. 39.-- Canadan dollarista

LÄHETYSKULUT

40c lähetyksistä alle $20.00, 60c lähetyksistä $20.00—$49.99, 80c lähetyksistä $50.00—$79.99 ja $1.00 lähetyksistä $80.00—$100.00 sekä 50c jokaiselta seuraavalta alkavalta sadalta dollarilta.

Sähkösanomalähetyksistä ovat lähetyskulut $3.50 lähetykseltä.

Suomen rahaa ostetaan. Kurssi $2.45 sadasta Suomen markasta.

Laivapilettejä myydään

Tiedustakaa pilettiasioita.

Vapaudelle ottavat rahavälityksiä vastaan myöskin:

VAPAUS PORT ARTHUR BRANCH
316 Bay Street, Port Arthur, Ontario

VAPAUS MONTREAL BRANCH
1196 St. Antoine St., Montreal, Que.

AARO KIVINEN
Kirkland Lake, Ont.

JOHN VUORI
South Porcupine, Ont.

CHARLES HAAPANEN
Osuuskauppa, Timmins, Ont.

JOHN WIRTA
957 Broadview Avenue, Toronto, Ont.

DAVID HELIN
eri paikkakunnilla Pohjois-Ontariossa

Yli kymmenen miljoonaa Suomen markkaa on lähetetty tämän vuoden ajalla ja jokainen lähetys on mennyt hyvästi perille.

Me emme ketään kiihota rahojansa Suomeen lähettämään, mutta jos niitä kerran lähetetään, tehtäköön lähetys työläisten oman liikkeen, Vapauden, kautta.

Joululahjaksi on Phonographi edullinen.

Phonographeja sekä levyjä saa Vapauden Sudburyn ja Montrealin konttorista.

Lähettäkää toisilta paikkakunnilta tulevat välitykset nimellä ja osotteella:

VAPAUS, Box 69, Sudbury, Ont.

Rasputiinin luut

Kirj. Filippo.

I

Tämä kertomus alkaa sekä loppuu monimiljoneerin palatsissa New Yorkissa. Palatsin herra on Joseph Hogwit — tunnettu ei ainoastaan pörssi- ja pankkimiehenä ja suurten teollisuuksien magnaattina, vaan myöskin suurena sivistyslaitosten avustajana ja taideteosten ja harvinaisten muistoesineitten kokoilijana. Hän oli kuudenkymmenen korvilla ijältään ja toisissa naimisissa erään kauniin näyttelijättären kanssa, joka tunnettiin taiteilijanimellä Ruby Allay. Ruby Allay oli tämän kertomuksen tapausten aikana lähettyvillä kolmeakymmentä, mutta näytti kahdeksantoista ikäiseltä.

Tämä Ruby, josta oli julkisena salaisuutena "societyssä", että hän oli mennyt Hogwitin kanssa naimisiin pelkästään vain hänen rahojensa ja loistavan asemansa vuoksi, ihaili miehensä sivistysharrastuksia, erittäinkin hänen taide-esineiden kokoiluaan, mutta inhosi useita hänen muistoesineitään, varsinkin "historiallisromanttisia" luita, joita Hogwit itse kumminkin piti aivan erikoisessa arvossa.

Hogwit oli jo täyttänyt kaksi suurta huonetta keräämillään esineillä ja hän kerskui "sijoittaneensa" rahaa niihin yli kahden miljoonan dollarin. Toinen huone oli tykkänään taideteosten vallassa ja muodosti pienoiskoossa ensiluokkaisen taidemuseon. Siellä oli kuvapatsaita ja maalauksia ynnä muita taidetuotteita muinaisajoilta sekä nykyajalta. Vanhimmat olivat olleet kalliimpia ostaa. Toiseen huoneeseen olivat kaikki muut muistoesineet sijoitettuna, ja muodosti sekin todellisen pienen museon. Siellä oli aistikkaasti ja ylellisiin laitteisiin sijoitettuna kaikenlaisia mahdollisia esineitä, vanhoista sota- ja metsästysaseista ja vaatteista ja vaatteiden kappaleista, koriste-esineistä, viiden, kuuden tuhannen vuoden vanhoista "egyptiläisistä nisunjyvistä", joita oli löydetty Faraoitten hautakammioista, ja vanhoista postimerkeistä "historiallisromanttisiin" luihin saakka.

Joseph Hogwitin suurin ystävyydenosoitus vierailleen, joita kävi hänen palatsissaan paljon, läheltä sekä kaukaa, yksityisesti sekä kemujen ja muiden joukkokutsujen yhteydessä, oli noiden kokoelmiensa näytteleminen ja niiden eri esineitten historiasta kertominen. Niitä näytellessään ja niistä luennoidessaan hän oli elementissään. Hänen hyvinhoidetut luisevat kasvonsa hömöilivät mehevää hymyä ja hänen teräksenharmaat silmänsä kiiluivat ja välähtelivät kuin voittoisan sankarin suuren voiton jälkeen. Ja hän todella piti noita kokoelmiaan suurimpina voittoinaan. Ja kun hän tanakoin askelin siirsi tanakkaa, lähes kuusijalkaista ruhoaan — johon kyllä ei sisältynyt isoa vatsaa, kuten pilakuvissa kapitalisteilla on, vaan pikemminkin atleetin rakenne — suoristeli hän harteitaan ja kohotteli rintaansa, ylevän ylpeästi.

Ruby oli tavallisesti niissä tilaisuuksissa hänen vierellään, mielensä kumminkin ollen kiintyneenä enemmän ympärillään keikaroiviin herroihin ja kadesilmäisinä ihastustaan osottaviin naisiin kuin kokoelmien näyttelemiseen. Seurassa olevien herrojen mieli myös tavallisesti oli vain puoleksi kiintyneenä Hogwitin kokoelmiin ja hänen luennoimiseensa, toinen puoli ollen kohditsuneena häneen, Rubyyn. Jotkut keski-ikäiset herrat unohtivat kaiken muun Rubyn läheisyydessä. Mutta noissa tilaisuuksissa ei Hogwit joutanut peräillä heidän käytöstään salatulla mustasukkaisuudellaan, kuten kaikissa muissa tilaisuuksissa. Eipä edes Robert Palletten, keski-ikäisen, kuuluisan, mutta alituisesti veloissa olevan taidemaalarin läsnäolo häntä noissa tilaisuuksissa paljon häirinnyt, vaikka hän tiesi hänen ja Rubyn entisistä rakkaussuhteista, sekä epäili heidän yhä rakastavan toisiaan. Muissa tilaisuuksissa, missä tuo taidemaalari oli läsnä, ei hän voinut estää itseään käymästä juroksi. Eikä hän olisi häntä koskaan kotiinsa kutsunut, ellei toiselta puolen olisi halunnut näytellä vapaamielistä ystävyyttä häneen nähden nuorelle vaimolleen ja seurapiirille. Samasta syystä hän oli ostanut pari Robert Palletten taulua ja maksanut niistä suuren hinnan.

Eräällä kerralla — se oli pari vuotta Venäjän kommunistisen vallankumouksen jälkeen — esitteli Hogwit kokoelmiaan erikoisen arvokkaalle seuralle. Seuraan kuului ainoastaan monimiljoneeriperheitä — paitsi Robert Palelttea, joka Rubyn toimesta oli nytkin mukana. Seurue haisi rahalta taiteilija Pallettelle — Ruby kutsui miljoneerien seuraan tuota ystäväänsä auttaakseen häntä saamaan hyviä maalaustilauksia.

Joseph Hogwit oli silloin hiljakkoin palannut vaimonsa kanssa Europa-retkeltä.

Kun hän oli nyt kaiken muun näyteltävänsä esitellyt "museassaan", johti hän seurueensa erään kristallilasista tehdyn kaapin luo ja otti sieltä esille noin puolitoista jalkaa pitkän, norsun luusta tehdyn laatikon, ja asettaen sen lasikantiselle pöydälle keskellä laattiaa, sanoi, erikoisen ylpeänhellällä merkitseväisyydellä:

"Ja tässä, jalot neitoset, rouvat ja herrat, olen vihdoin tilaisuudessa näyttämään teille esineen, jota pidän viimeaikaisen maailmanhistorian romanttisimpana muistoesineenä."

Hän painoi jotain pientä nappulaa laatikon kannen syrjän alla, jolloin kansi aukesi, paljastaen isonlaisen, jonkun eläimen alaraajoista kotoisin olevan luun, makaamassa samettivuoteella, päänalusenaan silkkipaperinen, täysinäinen kirjekuori. Luusta huomasi heti, että se oli ollut tulen puhdistettavana.

Vierailta pääsi huudahduksia, ja eräs erikoisen kiihkeämielinen rouva kysyi maltittomana:

"Herra Hogwit, mikä se on?"

Hogwit hymyili salaperäisesti, antaen uteliaisuuden vähän aikaa kiihottua; sitten sanoi hän painostavasti:

"Lupaan miljoonan dollaria kelle tahansa teistä, jalot vieraani, joka arvaa minuutin kuluessa kenen anatomiaan tämä luu on aikoinaan kuulunut — paitsi yhdelle tässä seurassa —".

Hän katsoi kulmiaan hieman rypistäen, mutta teennäisesti hymyyillen taiteilija Paletteen, ja sitten kysyvästi häneen ja Rubyyn vuoroin. Koko seura myös katsoi heihin. Joitten kin naisten katseen kohteliaisuuden lävitse pilkisti ivallisuutta. Pari punastelí ja kummankin kasvoilla kävi hillityn suuttumuksen ilme, jonka huomatessaan Hogwit loi vaimoonsa anteeksipyytävän katseen.

"No, miitään tuosta miljoonan tarjouksesta, herra Hogwit, sanokaahan nyt vain heti, kenen merkillisen anatomiaan tuo luu on kuulunut!" huudahti se kiihkomielinen rouva.

Hogwit juhlallisti olentoaan ja sanoi, madaltaen ääntänsä kuin ainakin Pyhää kosketeltaessa:

"Tämä, jalot naiset ja miehet on — Rasputinin reisiluu."

"Ooh!" tuli monesta suusta yhtä aikaa. "Rasputinin —!?"

"Aivan niin, Rasputinin."

Seurue oli hämmästyksellä lyöty. Mutta he näyttivät epäilevän. He loivat epäilevän kysyviä katseita Hogwitiin. Se ärsytti häntä, ja hän oli päästämäisillään suustaan jonkun töykeän vakuutuksen, mutta eräs laiha, tympeä, sinertävänturmma vanha herra, lähes yhtä rikas kuin Hogwit ja myöskin keräilijänä tunnettu, ehti huomauttamaan ja kysymään:

"Siitä on vaikea suorapäätä uskoa, herra Hogwit. Taidatte tehdä leikkiä. — Mistä ja miten olette Rasputinin palaneen reisiluun saanut, jos saan olla utelias?"

"Epäilyksenne ei ole oikeutettu mutta uteliaisuutene on," Hogwit sanoi. "Itse — Jurenskilta ostin tämän Pariisissa viime kerralla."

"Jurenskilta —?"

Tämä oli toinen yllätys seurueelle. "Tahdotteko kertoa lähemmin?" pyydettiin nyt. "Oi kertokaa lähemmin, herra Hogwit!" toisti kiihkomielinen rouva.

"Mielelläni kerron — poistaakseni väärän epäilyksenne," Hogwit sanoi.

Ja hän asetteli ryhtiään ja arvokkaalla tavalla kertoi:

"Olimme juuri suorittamassa matkavalmistuksia lähteäksemme kotiin Pariisista seuraavana päivänä, kun Jurenski lähetti pyynnön saada tavata minua. "Asia perin tärkeä joskin minulle yksityisluonteinen," hän kirjoitti, alleviivaten sanan "tärkeä". Vastasin hänelle myöntävästi ja määräsin kohtausajan. No, hän saapui; tuo luu mukanaan. Se oli vain papereihin käärittynä hänen laukussaan. Esitteli luun. Sanoi sen olevan yksityisiä omaisuuttaan, sekä pitävänsä sitä äärettömän suuressa arvossa aikamme historian merkillisimpänä muistoesineenä. Mutta nyt hän halusi myydä sen, saadakseen rahoja eräisiin kipeisiin tarpeisiinsa.

"Tietysti ensinnä epäilin, kuten tekin tässä tilaisuudessa. Pyysin tietää, miten hän oli saanut luun haltuunsa, sekä miten hän saattoi olla varma siitä, että luu todellä oli Rasputinin reisiluu. Hän sanoi ei voivansa esittää muita todistuksia kuin suullisen kertomuksensa, mutta pyysi kunnian perusteella minua siihen uskomaan. Minä lupasin uskoa. Ja uskon siihen yhä. Ja tiedättehän, jalot naiset ja miehet, etten ole erittäin herkkäuskoinen —"

"Sen tiedämme," myönsi kuivakiskoinen herra. "Ja Jurenskin kunniasanaan olen minä myös valmis uskomaan."

"Olih, kukapa nyt epäilisi paremmin Jurenskin kuin herra Hogwitinkaan kunniasanaa!" huudahti kiihkomielinen rouva kimakasti, huohottaen uteliaisuudesta ja mielenliikutuksesta.

Toiset nyökkälivät päitään, ilmaisten samanmielisyyttään.

Hogwit jatkoi:

"Me kaikki tunnemme, ainakin yleispiirteellisesti, Rasputinin murhahistorian. Siitä ei Jurenskin tarvinnut minulle kertoa. Mutta mitä Rasputinin jäännöksille tapahtui tsaarin kukistuttua, siitä en ainakaan minä ollut saanut tietoja —"

Oh, miten jännittävää!" kiihkomielinen rouva taas huudahti, kipuraisen nenänsä sieraimet vavahdellen.

"Niin, siitä saakka Jurenskin siis oli minulle kerrottava," Hogwit jatkoi. "Ja hänen kertomuksensa, omilla sanoillani, oli seuraavanlainen:

"Jouduttuaan Tsarskoe Seloon vangiksi, onnistui tsaarin jotenkin kuletuttaa Rasputinin ruumis salaa sen alkuperäisestä hautakammiosta ja haudatuttaa se salaiseen paikkaan Tsarskoe Selossa. Mutta Jurenski, ymmärtäen kansan, ja varsinkin määrättyjen ylimyspiirien muiston Rasputinista perin merkittäväksi Venäjän silloisissa oloissa halusi löytää tuon ruumiin salaisen kätköpaikan, kuletuttaakseen ruumiin sieltä jonnekin muualle, piiloon mistä ei sitä koskaan löydettäisi. Niinpä hän lähetti joitain luotettavia apulaisiaan Tsarskoe Seloon salaisesti nuuskimaan. Heidän onnistui löytää ruumiin kätköpaikka. Merkillinen kätköpaikka, puutarhan metsikössä, pienen, mitättömännäköisen, vartavasten rakennetun hirsivajan permannon alla! Kaivoivat yöllä kaikessa hiljaisuudessa ruumiin ylös ja kuljettivat sen suuressa salaisuudessa Pietariin.

"Nyt neuvotteli Jurenski apulaistensa kanssa. Tulos oli, että samat apulaiset lähtivät eräänä iltana, pahan räntäsateen vallitessa, kuljettamaan ruumista hevosilla, jonkinlaiseen viattomalta ja jokapäiväiseltä näyttävään kuorman kätkettynä, Pietarin ulkopuolelle, maaseudun metsään, kätkeäkseen sen sinne.

"Matka sujui onnellisesti lähelle päämäärää. Mutta siellä, erään talonpoikaiskylän lähellä, kohtasivat he tiellä joitain juopuneita talonpoikia, jotka pysäyttivät heidät ja tiedustelivat, minne he kuormansa kanssa pyrkivät. Heidän keksityt selityksensä eivät oikein noita talonpoikia tyydyttäneet. Heidän käytöksensä kävi tunkeilevammaksi, aiheuttaen lisää levottomuutta ajajissa. Heidän ilmeinen levottomuutensa taas teki talonpojat yhä uteliaammiksi. Eivät antaneet heidän jatkaa matkaa, vaan alkoivat kaivella kuormaa. Saivat arkkua näkyviin. Kiihottuivat. "Taidatte olla bolshevikeja ja kuletaa varastamianne rahoja," olivat sanoneet uhkaavina.

Ajajat huomasivat joutuneensa vaaralliseen asemaan. Täytyi ajatella nopeasti. Toinen — heitä oli kaksi — keksi käänteen asialle. Hän selitti: "Emme ole bolshevikeja, noita kirottuja, emmekä kuleta bolshevikien varrastamia rahoja, mutta arkussa kyllä on bolsheviki — oikea johtaja. Murhattu pahanteosta tavattaissa. Kuletamme ruumista piiloon toisilta bolshevikeilta. Aiomme polttaa jossain tuolla metsässä."

"Me seuraamme mukana polttojuhlallisuuksiin!" olivat talonpojat huutaneet riemastuneina.

"Ei! Alkää tulko ystävät!" ajajat pyysivät.

"Polttakaamme se kirottu tässä paikassa!" oli eräs talonpojista huutanut. "Mitä edemmäksi viedä? Koko kylän väen ilo on, kun tässä poltamme. Kutsumme kaikki polttajaisiin!"

"Toiset riemastuivat esityksestä. Ajajat katsoivat parhaaksi suostua, mutta pyysivät olemaan herättämättä kylän väkeä. "Parempi, että päimme poltamme, ja että pidämme asian sitten salaisuutenamme. Asian ei saa tulla bolshevikkien tietoon. Jos se tulee heidän tietoonsa meidän tyhmyytemme vuoksi, niin hallitus rankaisee meitä kaikkia. Olemme niin kaukana kylästä, ettei siellä huomata vaikka tässä vähän roihuutammekin. Lumisade peittää sitten jälkemme." Näin olivat ajajat esitelleet. Ja talonpojat olivat myöntyneet.

"Niinpä he sitten olivat yhteisvoimin toimittaneet siinä Rasputinin ruumiin polton. Kärryineen päivineen oli kuorma siinä poltettu. "Kärryineen päivineen, niin on meillä korkeimmilta määräys," olivat ajajat sanoneet. "Mitäpäs saastutetuista kärryistäkään säästää," olivat talonpojat säestäneet. Tosiasja oli, että ajajat pelastivat siten ruumiin lähemmältä tarkastelulta.

"Niin olivat talonpojat siinä polttaneet bolshevikina Rasputinin ruumiin kaikella perinpohjaisuudella. Ainoastaan palaneita luita ja kärryjen rautaisia osia oli vihdoin ollut jälellä. Nekin oli, ajajien kehoituksesta, viskelty tienoheen metsään. Ja koko hiilustakin oli hajoitettu, että lumisade saattoi paremmin peittää koko tapahtuman.

"Sen jälkeen oli polttajajoukko hajaantunut. Jurenskin asiamiehet olivat lähteneet ratsain takaisin.

"Mutta jonkun matkan päässä, kun olivat jo varmoja, etteivät enää kohtaisi talonpoikia, jos palaisivat takaisin polttopaikalle, olivat he alkaneet tuumia: "Pitäisi käydä vielä etsimässä muutamia luita mukaamme — todistukseksi Jurenskille tapahtumasta, sekä arvokkaiksi muistoesineiksi harvinaisessa asemassa olleesta veijarista."

(Jatket.)

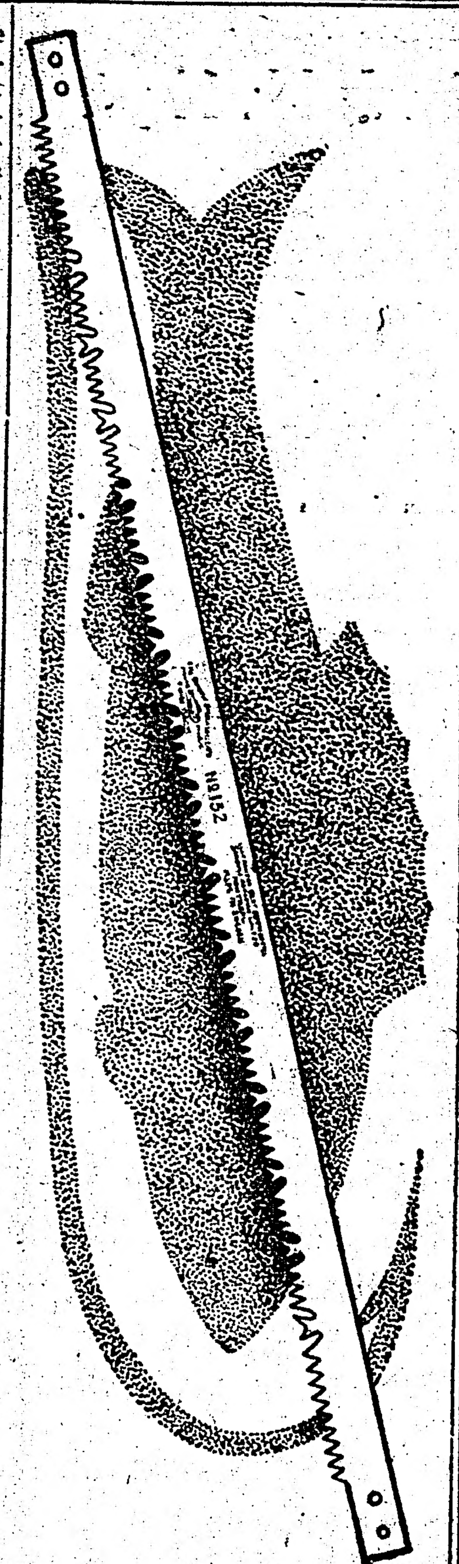

VAATIKAA alkuperäisiä Sandvik SAHOJA

Terä No. 132x1 3-8x48 on sopivin talvikatkasua varten. Olemme juuri saaneet meidän Ruotsin tehtaasta suuren lähetyksen näitä sahoja, ollen niissä uudet leveät puruhampaat sekä erikoisen ohut selkä. Näitä sahoja on nyt myytävänä kaikissa johtavissa r a u t a k a u poissa. Myöskin suosittelemme meidän Ruotsalaisia viiloja sekä sahatyökaluja.

SANDVIK CANADIAN LIMITED

410 St. Nicholas St., Montreal, P. Q.

Erinäisten työväenjärjestöjen osotteita

CANADAN KOMMUNISTIPUOLUEEN SIHTEERIN OSOTE
Kommunistipuolueelle lähetettävä kirjevaihto on osotettava allaolevalla osotteella: Mr. Tim Buck, Room 15, 163½ Church St., Toronto 2, Ont.

L. W. I. U. of CANADAN, Pohjois-Ontarion aluekomitealle tuleva kirjeenvaihto, ynnä muut lähetykset osotettava: K. Salo, Box 519, So. Porcupine, Ont.

BEAVER LAKEN s. osaston kokoukset joka kuun ensi sunnuntai kello 1 päivällä osaston talolla: Osaston osote: Box 87, Worthington, Ont. — Voimisteluseura Jehun osote on sama.

CANADAN SUOMALAISEN JÄRJESTÖN, laillistetun, sihteerin osote on: John Wirta, 957 Broadview Ave., Toronto, Ont.

CANADAN SUOMALAISTEN TYÖLÄISTEN URHEILULIITTO. Liittotoimikunnan kotipaikka on Sudbury, Ont. Liiton sihteeri on P. Ruohonen, os. Box 69, Sudbury, Ont.

COBALTIN s. s. osaston osote on: Box 810, Cobalt, Ont.

S. J. CREIGHTON MINEN OSASTON kokoukset ovat joka kuukauden toinen sunnuntai, kello 2 ip. Kirjevaihto-osote on: S. S. Osasto, Box 92, Creighton Mine, Ont.

S. J. COLEMANIN osaston kokoukset pidetään joka toinen ja viimeinen sunnuntai kello 1 ip. Kirjeenvaihto-osote: S. J. Osasto, Box 51, Coleman, Alta.

S. J. FINLANDIN osaston kokoukset pidetään joka ensimäinen sunnuntai kuussa, kello 11 päivällä. Osote: Finland, via Barwick, Ont.

S. J. FORT WILLIAMIN osaston työkokoukset ovat jokaisen kuun ensimäinen ja kolmas sunnuntai kello 8 illalla. Johtokunnan kokoukset edellisenä tiistaina, omalla huoneustolla 211 Robertson St., Fort William, Ont.

CANADAN KOMMUNISTIPUOLUEEN NUMMOLAN osaston työkokoukset pidetään kerran kuussa, viimeinen sunnuntai, kello 1 j.p.p. Osote: Box 29, Shaunavon, Sask., Can.

S. J. NIPIGON osaston työkokoukset pidetään joka kuun 2:n ja 4:s sunnuntai. Kirjevaihto-osote on: S. J. Osasto, J. Nevala, Box 51, Nipigon, Ont.

S. J. LAKE COTEAU osaston No. 41 kokoukset pidetään osaston haalilla joka kuun toinen sunnuntai kello 1 päivällä. Postiosote: Box 87 Dunblane, Sask.

S. J. LADYSMITHIN osaston kokoukset pidetään joka kuun neljäs sunnuntai, alkaen kello 7 illalla. Kirjevaihto-osote: Box 153, Ladysmith, B. C.

S. J. LONG LAKEN osaston kirjeenvaihto-osote: Victor Hänninen, Rheault, via Sudbury, Ont. Kokoukset on jokainen 1:nen sunnuntai kuussa kello 1 ip.

LUMBER WORKERS INDUSTRIAL UNION OF CANADAN itäinen piiri. Kirjevaihto-osote on Alf. Hautamäki, 223 Second St., Port Arthur Ont. Rahalähetykset on tehtävä ylläolevalla osotteella.

S. J. KIRKLAND LAKEN osaston osote on: Box 240, Kirkland Lake, Ont.

S. J. LEVACKIN osaston No. 33 kokoukset pidetään joka kuukauden toinen sunnuntai Sihteerin osote: Box 41, Levack, Ont.

S. J. NOLALUN osaston kokoukset on jokaisen kuukauden 2:nen sunnuntai kello 2 ip. Kirjevaihto-osote: Frank Nurmi, Nolalu, P.A.D., Ont.

S. J. MONTREALIN OSASTON työkokoukset pidetään osaston huoneustolla 1445 Notre Dame St. West, jokaisen kuun ensimäinen sunnuntai kello 3 iltapäivällä. Johtokunnan kokoukset samana päivänä kello 2 iltapäivällä. Kirjeenvaihto-osote: S. J. Montrealin Osasto, 1445 Notre Dame St. West, Montreal, Quebec

S. J. PORT ARTHURIN OSASTON kokoukset joka kuukauden ensimäinen sunnuntai, johtokunnan kokoukset joka kuukauden toinen ja viimeinen maanantai, näytelmäseuran kokoukset joka toinen keskiviikko, naisjaosto kokoontuu joka ensimäinen ja kolmas tiistai kuukaudessa. Kaikkien kokousten aika on kello 8 illalla. Kirjeenvaihto-osote 316 Bay St., Port Arthur, Ont.

S. J. POTTSVILLEN osasto No. 14, Porcupine, Ont.

TYÖLÄISNAISTEN LIITON POTTSVILLEN OSASTON kokoukset pidetään kaksi kertaa kuussa, ensimäinen ja kolmas keskiviikko. Työkokoukset ollen ensimäinen keskiviikko kello 1 päivällä ja ohjelmakokoukset joka kolmas keskiviikko klo ½8 illalla. Osote: C. Tn. Liiton Suomalainen Osasto, Porcupine, Ont.

S. J. ROSE GROVEN osaston kokoukset pidetään joka kuukauden toinen sunnuntai kello 2 j.p.p. — Kirjeenvaihto-osote: T. Kokkonen, Rose Grove, P.O. Ontario

S. J. SAULT STE. MARIEN OSASTON NO. 5 työkokoukset pidetään joka toinen maanantai, alkaen kello 8 j.p.p. omalla haalilla. Osote: 126 Thompson St., Sault Ste. Marie, Ont.

S. J. SOUTH PORCUPINEN osaston työkokoukset pidetään joka kuukauden kolmantena sunnuntaina, kello 2 ip Osote: Box 528.

SOINTULAN OSASTO (Canadan Suomalaisen Järjestön Osasto 56) kokoontuu omalla haalillaan joka kuukauden ensimäisenä sunnuntaina kello 1 päivällä. Osote: Sointula, B. C.

SUDBURYN OSASTON NO. 16 kirjeenvaihto-osote on: S. Osasto, Box 26, Sudbury, Ont.

S. J. TIMMINSIN osaston kokoukset pidetään joka toinen sunnuntai. Osaston kirjevaihto-osote: S. Osasto, Box 1090, Timmins, Ont. Paikkakunnalla on edistymässä järjestäytyminen kaivanto- ja metsätyöläisten järjestöön.

S. J. TORONTON osaston työkokoukset pidetään Toronton Suomalaisen Seuran huoneustolla, 957 Broadview Ave., jokaisen kuukauden ensimäinen ja kolmas sunnuntai-ilta, alkaen kello 8.00. Ohjelma- ja keskustelukokoukset pidetään jokaisen kuukauden toinen ja neljäs sunnuntai-ilta, alkaen kello 8.00. Osote: K. S. Osasto, 957 Broadview Ave.

S. J. WEBSTER'S CORNERIN osaston kokoukset pidetään ensimäinen sunnuntai kuussa. Kirjeenvaihto-osote: O. Salmi, Webster's Corners, B. C.

S. J. WANUPIN osaston kuukausikokoukset pidetään joka kuukauden 3:s sunnuntai kello 2 j.p.p. Postiosote: Quartz, Ont.

S. J. VANCOUVERIN OSASTON NO. 55 kokous on jokaisen kuukauden toisena keskiviikkona kello 7.30 illalla Clinton haalilla, 2605 Pender Street East

V.- ja U.-SEURA JYMYN osote: Box 240, Kirkland Lake, Ont.

AMERIKAN WORKERSPUOLUEEN Suomalaisen Toimiston, Suomalaisten Työväenyhdistysten Keskuksen ja Näyttämöliiton osotteet ovat: Finnish Federation, 35 East 125th St., New York, N. Y. Kaikki kirjeenvaihto ja rahalähetykset on lähetettävä yllämainitulla osotteella.

Työmiehen Joulu

Vuodelle 1929

Lasketaan tänään kirjamarkki noille — Hinta 30c.

Jokainen Amerikan suomalainen työläinen tuntee vuotuisen kaunokirjallistaiteellisen luokkataistelujulkaisumme "Työmiehen Joulun" arvon. Niinpä onkin mielestämme turhaa kirjottaa mitään pitkiä ylistyslauseita. Voimme kuitenkin sanoa, että mitä sisältöön, taiteelliseen asuun y.m. seikkoihin tulee, on Työmiehen Joulu vuodelle 1929 parempi edellisiäkin.

Tämän vuoden Joulu sisältää entistäkin enemmän kirjotuksia jotka ovat lähtöisin työläisten kansaisista kourista. Sotahuutoja tehtaista ja kaupunkien kurjalisto-kortteleista. Toisin sanoen, juuri sieltä missä kapitalismin rautakoron puristus kipeimmin tunnetaan.

Työmiehen Joulun kaunokirjalliset kertomukset, runot ja kuvat, on valikoitu sellaisella kyvyllä ja maulla että siitä on tullut mitä mielenkiintoisin ja arvokkain luokkataistelujulkaisu.

Liitämme tähän Työmiehen Joulun sisällysluettelon, josta voitte itse päättää josko tästä monipuolisesta aikakauslehdestä kannattaa maksaa 30c.

LIPUNKANTAJAT, kansikuvaa valaiseva kirjotus.
HYVINVOINTIA VÄHITTÄISMAKSULLA, kirj. Feidias. Koskettelee keskivaltioiden köyhien farmareiden olosuhteita.
TYÖLÄISTEN KESÄTOIMINTA JA VIRKISTYSPAIKKA. Kuvia "Loon Leekin" työläisten kesäsiirtolasta.
KUVAAMATAITEEN SUUNTAVIIVOJA NEUVOSTOLIITOSSA, kirj. Eino Salmi.
ZÖRGIEBEL, kuva ja lyhyt selostus tästä Berliinin sosialidemokraattisesta poliisipäälliköstä, joka tapatti tuhansia työläisiä.
MUISTOJA LAPSUUDEN AJALTA, kirj. A. B. Mäkelä.
RAISKATTU (Runo), kirj. Kössi Kaatra.
RUUMIINEEN JA SIELUINEEN, kirj. Riku Rouanne. Kertomus työläisnuorukaisesta joka tuhansien muiden tavoin menetti elämän kapitalistien grottemyllyissä.
KOULUJENVÄLISET, kirj. Kaaleppi Kallela. Humoristinen kertomus eräästä kilpahiihdosta.
EI MUITA HULLUMPI, kirj. Wm. Lahtinen. Kertomus nykyisestä autohulluuden aikakaudesta.
VASTAKOHDAT (runo), kirj. kiinalainen runoilija Pe-Ky-I.
TULE TÄNNE, sävellys. Sanat kirj. Wm. Lahtinen. Säveltänyt John Doyle.
PRESIDENTTI LAURI RELANDERIN KANSSA TYÖVÄENYHDISTYSTÄ JA OSUUSKAUPPAA PERUSTAMASSA, kirj. Terva Tihle.
MIKSI?, runo, kirj. Ritolan Eljas.
SÄRJETTY KOTI, kirj. Lauri Brusila. Kertomus New Yorkin kurjalistokortteleista.
SOTA VIE UHRINSA, kirj. Punapakolainen.
MUTTA JOS FRANK NÄKISI, kirj. Lydia Ahola. Työmaakirjotus ravintolatyöläisten oloista.
ORJAN LAULU, runo, kirj. A. K. H.
LEIPÄLINJA, KAPITALISTINEN JOULUKORISTUS, kirj. A. Pulkka.
AATTEELLINEN KASVATUS, kirj. M. N. Selostus työväen sanomalehtien ja kirjallisuuden merkityksestä.
TÖLLIN POJAN LAULU, runo, kirj. Lauri Pohjola.
JOULUNVIETTO MAANPAKOLAISENA, kirj. K. V. Suomalaisten punapakolaisten oloista Ruotsissa.
KIRKON MAHTI MASENEE, runo, kirj. A. N.
NEUVOSTOLIITON VIISIVUOTISSUUNNITELMA, kuva ja lyhyt selostus.
TYÖN TUOTTAMAT VIAT JA NIIDEN KORJAAMINEN, urheilukirjotus, kirj Leo Snell.
SIRPIN JA MOUKARIN SUKU, runo, kirj Lassi Leppä.
MUSIIKKI, kirj. Rag. Rusko.
KANTOFARMARI, runo, kirj. Ritolan Eljas.
KOKEMUKSELLINEN OPINTO, kirj. K. Heino. Kirjotus Kommunistisen liikkeen sisäisestä kurista.
RIISTETYN RIKKAUS, runo, kirj. Kössi Kaatra.
SUUTARIN MIINA, lyhyt kertomus työläisnaisesta, kirj. Sigrid S.
YLÖS, runo, kirj. M. Rutanen.
ÖISET HUOKAUKSET, runo, kirj. Kössi Kaatra.
RATIONALISOINTI RIISTÄJIEN TUNNUSLAUSEENA, kirj. D. Heino. Selostus työn tehostamisesta ja sen aikaansaaminasta työttömyydestä ja työläisten vasemmistolaistumisesta.
KUVIA NEUVOSTOKARJALASTA.
VERISTÄ SILKKIÄ JA PUUVILLAKANGASTA: Selostus etelän puuvillatyöläisten kurjista olosuhteista ja Gastonian luokkajutusta.
PIETARHOVI, entinen tsaarin palatsi Leningradissa, kirj. Selma Täti.
TÄHTITIETEEN SYNTYMÄSEUTU.
JÄLLEEN KOTONA, kertomus köyhästä maalaistytöstä, joka joutui valkoisen orjakaupan uhriksi, kirj. Annie Ruissalo.

Näiden lisäksi on joululehdessämme paljon kuvia selityksineen joista ei ole tässä mainittu. Olemme varmoja että nyt vielä enemmän kuin ennen, Työmiehen Joulu tulee löytämään paikkansa jokaisen suomalaisen työläisen ja farmarin kirjastossa.

Kysykää sitä asiamiehiltämme tai tilatkaa suoraan kirjakaupastamme.

VAPAUDEN KIRJAKAUPPA
BOX 69, SUDBURY, ONT.

Työläisen Taskukalenteri

30 senttiä

ASIAMIEHET: Tilatkaa Työläisten Taskukalenteriä myytäväksi heti!

VAPAUDEN KIRJAKAUPPA,
Box 69, Sudbury, Ont.

Vapauden Joulunumero

Vapauden joulunumeroon otetaan tänä vuotena rajaton määrä ilmotuksia. Koneisto on nyt siinä kunnossa, että joululehti voidaan painaa miten suurena tahansa. Näyttäkäämme toverit, että me täällä Canadassa saamme yhtä ison taikka isomman joulunumeron aikaan kuin mitä rajantakaiset puoluelehdet julkaisevat. Kilpailu tällaisella alalla on jaloa kilpailua. Tavallisten onnitteluilmotusten hinta on 25c nimeltä taikka koko perheen nimeltä ja osotteelta. Isompia ilmotuksia otetaan $1.00 hinnasta ylöspäin. Ilmotus laitetaan aina sen kokoinen miten paljon rahaa tulee. Osuusliikkeitä toimikootpa ne millä alalla tahansa, kehotetaan antamaan komeat jouluilmotukset Vapauteen. Koko sivun hinta on $60.00, puoli sivua $35.00 ja neljäsosa sivut $17.50. Liikemiehille ovat samat hinnat voimassa.

Käyttäkää allaolevaa kaavaketta kerätessänne onnitteluja lehteemme. Muita ilmotuksia varten käyttäkää tavallista valkosta paperia. Kirjottakaa selvästi musteella, jos suinkin mahdollista ja ainoastaan yhdelle puolen paperia.

Ilmotukset ja toivotukset pitää olla Vapauden konttorissa viimeistään 14 p. joulukuuta mutta lähettäkää jo ennemmin niin nopeasti kuin voitte.

Ilmotusten kerääjille tavallinen palkkio.

Paikkakunta josta ilmotukset on kerätty ....

Asiamiehen nimi ja osote ....

NIMI	$	c	NIMI	$	c

Ilmotuksia eri paikoilta

Ilmotushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samanlaisena, 2 senttiä sana ja niiltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samanlaisena jokaisessa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1 1-2 senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50 senttiä ja seisovista 25 senttiä kerralta.

SUDBURY, ONT.

VAPAUDEN KONTTORI PIDETÄÄN arkipäivinä avoinna kello kahdeksasta aamulla kello viiteen illalla. Sunnuntaisin ja juhlapäivinä on konttori suljettuna koko päivän.

SUOMALAINEN MUSIIKKI-, TUPAKKA- ja Makeis-kauppa 20 Elm St., Sudbury, Ontario. Myytävänä kaikenlaisia musiikkia ja soittimia. Tupakkaa ja makeisia saatavana. Musiikkiopetusta annetaan. Kirjeisiin vastataan heti. Hj. Hamari, Box 98, Sudbury, Ont. (TTL

H. KAUHASEN RÄÄTÄLILIIKE. Suositellaan. Lisgar Street, Box 524, Sudbury.

COPPER CLIFF, ONT.

HUOMATKAA! EHDOTTOMASTI parhaat korput ja kovat leivät saatte leipuri Koivulan sapasta, Copper Cliff, Ont. Werner Koivula, Phone 276, Box 113.

TORONTO, ONT.

CARL SUNDHOLM, KELLOSEPPÄ. Lähettäkää kellonne korjattavaksi tällä osotteella: 246 Queen St W. Puhelin Adelaide 6856. Toronto.

PURITY BAKERY SUOSITTELEE hyväksi tunnettua leipää ja leivoksia useita eri lajeja. — 448 Queen St. W., Toronto, Ont. Puhelin: Trinity 2806. O. Huhtala.

SUOMALAINEN NAISTEN PUKIMOLIIKE 453 Queen St. W. Lähellä Spadina Ave. Mrs. Ida Ojala. (MT)

SUOMALAINEN NAISTEN PUKIMOLIIKE 453 Queen St. W. Lähellä Spadina Ave. Mrs. Ida Ojala. (MT

MONTREAL, QUE.

ED HELSBERGIN ASIOIMISTO. 926 St. Mentique St., puhelin Harbour 3336. Lakiasioita, asiakirjoja, oikeudessa tulkkina sekä muita alaani kouluvia asioita

MRS. KIVIKOSKI, OMPELULIIKE, suositellaan. 919 Inspector, Montreal, Que.

PORT ARTHUR, ONT.

VAPAUDEN PORT ARTHURIN konttori on auki arkipäivinä kahdeksasta aamulla kello seitsemään illalla. Rahaa välitetään Suomeen; kaikkia Vapaudessa olevia kirjoja pidämme varastossa; laivapilettiä myymme kaikille linjoille.

PARTURILIIKKEEMME SIJAITSEE 295 Bay St. E. Suksi ja Wm. Suvanne.

Rakettilentokoneilla läpi avaruuden

Matkaileminen läpi avaruuden, esimerkiksi maasta kuuhun tai joihinkin toisiin planeettoihin, alkaa kahmottua utuisista ja sangen hajanaisista ajatussäkeistä kiinteämmiksi kuvitteluiksi ja ennustuksiksi. Sysäyksen tähän suuntaan antoi rakettilentokone, jolla kokeiltiin uskomattoman onnistuneesti Frankfortissa viime keväänä. Kokeilija on Fritz von Opel, saksalainen automobiilitehtailija. Hän kokeili ensin rakettiautolla ja päästyään varmuuteen ajatuksensa käytännöllisyydestä ryhtyi kokeilemaan lentokoneella jonka potkuri toimii rakettisysteemin mukaisesti. Itse hän istui tähän arveluttavaan koneeseen ja teki kuin tekikin sillä lentomatkan — henkeänsä menettämättä.

Mutta toiseltapuolen, niin kiinnostava kuin von Opelin keksintö onkin, se tuskin milloinkaan kehittyy todelliseksi kilpailijaksi nykyisille moottorivaunuille, n.k. gasoliinia polttaville moottoreille. Totta, että rakettimoottorissakin voidaan käyttää gasoliinia niinkuin muitakin räjähtäviä aineita, mutta sen toiminta on luonteeltaan toisenlaista ja monessa mielessä epäkäytännöllistä ja toistaiseksi ainakin vaaroille alttiimpaa kuin pitkälle kehitetyn polttomoottorin.

Mutta kuviteltaessa matkoja avaruuden halki toisiin planeettoihin joudutaan tekemisiin melkeimpä rajallisuuden ulkopuolen kanssa. Ilmaa siellä on vähemmän kuin palavassa hehkulampussa ja olosuhteet niin paljon erilaiset, että niistä on mahdoton laatia määritelmiä. Kun puuttuvat sellaiset välttämättömyydet kuin ilma, vesi ja muut maapallon asukkaan elämiseen eroittamatta liittyvät aineet, silloin todella voidaan ajatella ainoaksi toimivaksi voimaksi jonkinlaista rakettisysteemiä. Räjähdyksen voima on ilmattomassa paikassa yhtä suuri kuin ilmallisessakin. Voidaanpa laskea vielä jotakin senkin varaan, että siellä kulku on nopeampaa ja huokeampaa kuin ilmapiirissä, sillä tuuli ei puhalla vastaan eikä vakuumi vedä perästä.

Rakettisysteemin teoreettiset tutkimukset pani alulle toht. R. H. Goddard, amerikal. fyysikko ja Clark-yliopiston (Worcesterissa, Mass.) professori. Myöhemmin ryhtyivät prof. Max Vallier Munchenissä, sekä Albert Mueller, ratkomaan rakettimenetelmän matemaattisia probleemeja. Viimeksimainitun menetelmien ja ratkaisujen perusteella sitten suorittikin von Opelin kokeilunsa.

Joku vuosi takaperin hämmästytti prof. Goddard tiedemiehiä julkaisemalla teorian raketin ampumisesta kuuhun. Ja siitä lähtien on hän työskennellyt ajatuksensa kehittämisessä. Prof. Goddardin raketti, kuten hän selitti laskelmissaan, pitäisi kulkea 6.6 mailin sekunnissa, eli 440 mailia tunnissa. Tällainen vauhti olisi kyllin suuri, jotta raketti pääsisi maan vetovoiman ulkopuolelle ja niin lentäisi kuuhun 11 tunnissa. Tässä avaruuden halkojassa ei kylläkään olisi mukana ihmistä, mutta kun raketissa olisi suurempi määrä valoruutia, joka syttyisi raketin kuuhun jysähtäessä, nähtäisiin tapahtuma kaukoputkella ja niin todettaisiin, että ihmisjärjen laatima koje on tehnyt matkan halki ilmattoman avaruuden.

Viime kesänä prof. Goddard pelästytti Worcesterin asukkaat pahanpäiväisesti ampumalla jättiläisraketin. Tämä tapahtui kokeilujen yhteydessä ja oli se yksi askel, vaikkapa vain pienikin, ajatuksen "matkan maasta kuuhun" toteuttamiseksi. Ihmisen matkutsaminen maan ilmapiirin ulkopuolella on toistaiseksi liian uskallettu ja kaukainen ajatus vakavassa mielessä suunniteltavaksi. — F. L. I. S.

MYYTÄVÄNÄ

Kahdeksan huoneen kalustot, vuokraoikeuksineen. (Tr 12

Toronto, Ont.
14 Oxford Street,

MYYTÄVÄNÄ

Pallohaali ja Parturiliike

jossa on KOLME PALLOPÖYTÄÄ ja YKSI PARTURITUOLI. Hinta $1000.00, $400.00 alle, loppu kuukausimaksuilla. Huoneusto ensiluokkainen, keskuslämmitys ja vuokra halpa, parhaalla liikepaikalla Sudburyssa.

Täydelliset tiedot, antaa:

J. A. Erickson
HURON CHAMBERS
PHONE 2131 SUDBURY, ONT.

Tohtori H. Koljonen

Box 1178 - Sudbury, Ont.
Puhelimet:
Asunto 1773 — Konttori 1588

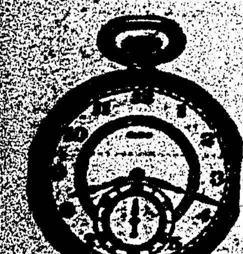

KELLOSEPPÄ
A. Heiskanen
SUDBURY, ONT.
—Box 1873—
9 Durham St.

Parturiliikkeeni

joka sijaitsee
82 Elm Street East
vastapäätä Regent teatteria
Suosittelee puhdasta ja hyvää palvelusta.
A. Salminen
Sudbury Ontario

Suomalainen
Naisparturi ja Kähertäjä

Pyydämme sulkeutua arv. yleisön suosioon työllä ja kohteliaisuudella. Kauneushoitoa myös.
ELSA GLADE
ja
KERTTU REUNANEN
429 Queen St. W., Toronto, Ont.

Nimenmuutos

Nimeni, joka tähän asti on ollut Alex Kolhonen, tulee tästä eteenpäin olemaan ALEX MATTSON. Port Arthur, Ont., marraskuun 27 p. 1929. (285
Alex Mattson
235 Second St., Port Arthur, Ont.

Toronton S. Seuran Näyttämö

Don-Haalilla Lauantaina Jouluk. 14 pnä
Kello 8.15 illalla toisintana

"Volgan venemiehet"

Nelinäytök. suuri vallankumousnäytelmä.
Lopussa tanssia
—Liput 40 senttiä—

Joulukuun 15 pnä, kello 8 illalla
Toisen ja viimeisen kerran

„Roisto väkeä"

Viisinäytök. huvinäytelmä.
PÄÄSY VAPAA — Huom.! Vaatteen säilytys 25c.

Toronton V.- ja U.-seura Yritys

—järjestää—

Puuro-Juhlat

Tämän kuun 19 pnä, kello 8 ip.

OHJELMA
TERVEHDYSSANAT — LAULUA — KIRVESVOIMISTELUA — KANSANTANSSIA — KRONIKKA
Puuroa ja kahvia
TANSSIA! TANSSIA!
LIPPUJEN HINNAT: Etuk. 40c, ovella 50c. Saatavana seuran jäseniltä tanssi- y.m. tilaisuuksissa.
Tervetuloa! Tervetuloa!

HUOM.! HUOM.! HUOM.!

Timminsin Palvelijatarosasto

—toimeenpanee—

Ohjelma- ja Tanssi-Iltaman

Jouluk. 14 pnä Timminsin Suom. Haalilla

OHJELMASSA
PUHE — RUNO — KERTOMUS — MUNAJUTTU — PUKUTANSSI — KUVA-ARVOITUS — NYRKKILEHDEN LUKEMINEN — KAPPALE.
"KIUSALLINEN PALVELIJA"
Kahdessa näytöksessä.
ALKAA KELLO 8 — Oviraha 50c. — TERVETULOA!
Tanssia lopuksi! Hyvällä soitolla

J. JARVIS,

ASIOIMISTO
Huone 108, Huron Chambers
Puhelin 2189. — P. O. Box 1181
SUDBURY, ONT.
Lakiasioita, asiakirjoja, kansalaispapereita, siirtolaispapereita, y.m.
Kiinteistölainoja
Vaadittaissa tavattavana iltasin.

Suomalainen
Mieskokki

haluaa kokiksi tai apulaiseksi. Vastaus tämän l. k. nimim.:
Raitis,
Box 69, Sudbury, Ont.

COOPER & BRODIE

Lakimiehet sekä asioitsijat
HURON CHAMBERS
SUDBURY ONTARIO

Siistiä kalustettuja huoneita vuokrattavana

yksinäisille tai perheille.
Y. Ala, (291
111A Rovercourt Road, Toronto 3, Ont.

Tiskari Halutaan

suomalaiseen poortitaloon.
MRS. EMILIA MÄKI,
473 Montague St., Sudbury, Ont.

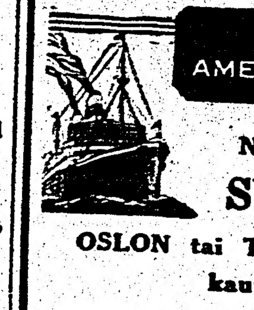

NORJAN AMERIKAN LINJA
NOPEA KULKU
SUOMEEN

OSLON tai TUKHOLMAN kautta
suoraan NEW YORKISTA:
LÄHTÖAJAT NEW YORKISTA
"Stavangerfjord" Tammik. 16 p.
"Bergensfjord" Helmik. 1 p.
"Stavangerfjord" Helmik. 22 p.
Tilatkaa hyttinne nyt.
Cabin luokka, turisti kolmas luokka ja kolmas luokka ovat kaikilla purjehdusvuoroilla laivoissa
"STAVANGERFJORD" ja "BERGENSFJORD"
Cabin luokan hinnat on alennettu $10.00. Alin maksu tulee olemaan $145.00.
Edelleen on 12 pros. alennus voimassa [illegible]

Norwegian-America Line

AGENCY INC.
22 Whitehall St., New York City

PALLOHUONE ja Matkailijakoti

961—963 St. Antoine St., Montreal, Que.
NISULA ja MATTILA, omist. (Tr.

Tämä julkaisu pyytää Teitä käyttämään NESTLÉ'S Kannutettua Maitoa

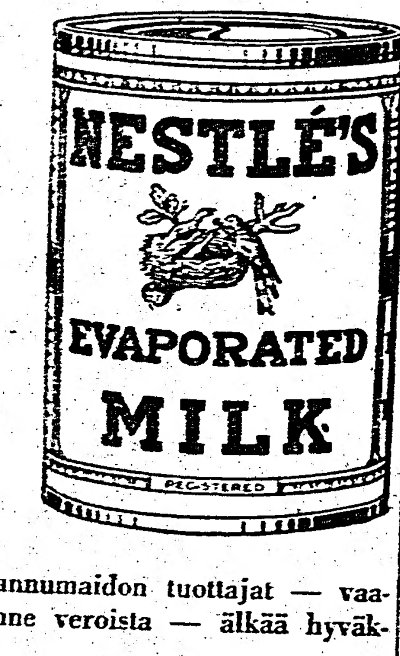

—siksi että se on arvoltaan samaa kuin teidän kotimaassanne käyttämä "Viking Milk Maid" sekä muut Nestle'sin tuotteet joita käytitte.

Nestle's on maailman suurimmat kannumaidon tuottajat — vaatikaa Nestle's halutessanne kotimaanne veroista — älkää hyväksykö muuta lajia.

OSUUSRUOKALA

Työläisille sopiva paikka ruokailla aterioittain ja päivittäin. Suosittelemme yleisön käytettäväksi.
SUOMALAINEN POIKATALO
Box 91, Creighton Mine, Ont.

LAIVAPILETTEJÄ

SUOMEEN JA SUOMESTA CANADAAN

Jos aijotte matkustaa Suomeen tai tuottaa tuttavianne Suomesta tänne niin kääntykää meidän puoleemme laivapilettien ostossa. Myymme pilettejä kaikille linjoille. Suomeen matkustaessa, tehkää pilettitilauksenne ajoissa. Ja ilmoittakaa millä junalla saavutte Montrealiin, että voimme olla asemalla vastassa.

VAPAUS MONTREAL BRANCH
JOHN STAHLBERG
1196 St. Antoine St. Montreal, Que.

Montrealin Suomalaiset Huomatkaa!

Ensi kerran Montrealissa on suomalaisten hallussa tilava ja valoisa Pallo- ja Biljard-sali. Tupakkaa, virvokkeita ja makeisia saatavana. Kaikkea parturialaan kuuluvaa työtä tehdään ammattitaitoisesti ja huolellisesti samassa paikassa. KOPONEN ja JOKINEN, 963 Notre Dame St. W. (Vastp. punaista asemaa) (Tr.

Onko totta

että vain 1/10 Kanadan suomalaisista hallitsee suullisesti ja kirjallisesti englanninkielen? — Oma syy, jos niin on! Niin kovapäistä suomalaista ei olekaan Kanadassa, jolle emme voisi opettaa kirjeellisesti laajaa englannin kurssiamme vuottakin pikemmin ja esperantoa muutamassa kuukaudessa. Lähettäkää osoitteenne ja 10c, niin pidämme huolen lopusta. (12-26
Suomen Kieliopisto,
Terijoki, Finland (12-26)

A. VALLEY

OPPINUT SUOMALAINEN HIEROJA
antaa parantavaa hierontaa sydän-, ala-, vatsa-, selkä- y.m. kivuissa
Toronto Steam Baths
128 Peter St., Toronto, Ont.
Tunnit: Keskiv., torst. 4 ip.—11 i
Perjantaina 1 ip.—11 ip.
Lauantaina 1 ip.—2 ap.
Sunnuntaina 9 ap.—4 ip.
Ja muulloin:
67 Richmond St. Puh. Elgin 6893

Nuga-Tone Paransi Hänen Vatsatautinsa

[illegible]

7UP
ja
Howdy
Ainoa valmistaja Sudburyn piirissä.
Star Bottling Works

Box 1028 - Phone 946
Sudbury, Ont.

SIISTIÄ HUONEITA

544 Lagauchetiere St., Montreal
U. Eloranta
PARTURI SAMASSA TALOSSA (Tr.

Rahaa Lainataan

kiinteimistöä vastaan.
Kysykää
J. N. DESMARAIS,
McKey Building (P)

SIISTIÄ HUONEITA

644 Lagauchetiere St., Montreal.
U. Eloranta
PARTURI SAMASSA TALOSSA (Tr.)

Uusi Parturinliike

Vapauden uudessa talossa on avattu arvoisalle yleisölle. Liikkeessä on uusi ajanmukainen kalusto. Huoneusto myöskin on puhdas.
Työ tehdään huolellisesti. Sisäänkäynti rakennuksen sivulta.
Pistäytykää katsomassa.

JALMAR OKSANEN

HUOM.! ALENNUS! HUOM.!

JOULUKUUN ALENNUS

Murtomaa No. 1 Pituus	Hinta Ennen	NYT	Kajaani No. 1 Pituus	Hinta Ennen	NYT	Haapavesi No. 1 Pituus	Hinta Ennen	NYT
9 ft.	$13.50	11.25	9 ft.	$13.50	11.25	9 ft.	$13.00	10.75
8½ ft.	13.00	10.75	8½ ft.	13.00	10.75	8½ ft.	12.50	10.25
8 ft.	12.50	10.25	8 ft.	12.50	10.25	8 ft.	12.00	9.75
7½ ft.	12.00	9.75	7½ ft.	12.00	9.75	7½ ft.	11.50	9.25
7 ft.	11.50	9.25	7 ft.	11.50	9.25	7 ft.	11.00	8.75
6½ ft.	11.00	8.75				6½ ft.	10.50	8.25
6 ft.	10.50	8.25				6 ft.	10.00	7.75

Laji No. 2 sukset, muuten sama malli ja pituus kuin No. 1, on $1.00 halvempi.

LASTEN SUKSIA
6 jalan $4.50 — 5 jalan $4.00 — 4 jalan $3.50

SUKSISAUVOJA (Ei alennusta)
5—5½ jalan pituisia $2.75 pari — 4½ jalan pituisia $2.50 pari
Myöskin mäystimiä 25c pari, sekä kumisia jalan sijoja 50c pari kiinnitettynä tai ilman. — Suksirasvaa saatavana 25c pala.

NORTHERN SKI FACTORY

BOX 1876 — SUDBURY, ONT.
Veljekset Pajala

SAUNA

Peter ja Richmond Sts. kulmassa
TORONTO.

Työläistoveri! Oletko jo tilannut Vapauden?

Timmins, Ont., ilmoituksia

JUOKAA

Lemon and Orange Smash, Goldfield Pale Dry Ginger Ale, y hyviksi tunnettuja pehmeitä juomia.
Tilaukset toimitetaan nopeaan ja huolella.
ORANGE SMASH BOTTLING WORKS
Box 1749, 61 Birch St. N. Timmins, Ont.—Telef 646 J.—K. A. Merika

Timminsin Suomalainen Poikatalo

valmistaa ruokaa aterioittain ja päivittäin. Järjestyneet voivat jäsenyyteen liittyä.
Box 520
59 Balsam St. Timmins, Ont.

Alex Koskelan Sauna

Avoinna 4 kertaa viikossa: Keskiviikkona, torstaina, perjantaina ja lauantaina.
Puhelin 696W.
75 REA ST. N. TIMMINS

ILMOITTAKAA VAPAUDESSA

Kirkland Lake, Ont., ilmoituksia

THE FINNISH BAKERY

Valmistaa leipää ja leivoksia. Tarjoaa yleisön käytettäväksi. Ulkolähetykset toimitaan täsmällisesti
THE FINNISH BAKERY,
Box 229 — M. Raitanen, omistaja — Kirkland Lake, Ont.

Robert Lindforsin SAUNA

Avoinna: Keskiviikkona ja perjantaina kello 1 päivällä kello 11 illalla. — Lauantaina kello 1 päivällä kello 6 sunnuntaiaamuun.
Box 23, Kirkland Lake, Ont.

PALLOHAALI ja PARTURI

Lindforsin saunan yläkerrassa. Pallot pyörii, tukka lyhenee ja parta siliää. (Tr.
AARO KIVINEN,
Box 23, Kirkland Lake, Ont.

MAITOLIIKE

Suosittelen yleisön käytettäväksi. Maito maukasta ja puhdasta. Kotiin ajo päivittäin.
A. Serenius
Box 727,
Kirkland Lake, Ontario

The Readers of the "Vapaus"

Patronize only those concerns that advertise in the "Vapaus" and encourage their neighbors to do likewise. In this way we support our own concern and also enable it to serve the advertisers for their money's worth.

We have built our organization through co-operation by which means only we can further develop it. For that reason, let us not forget the "Vapaus" advertisers.

Parturi

Liikkeeni sijaitsee nykyisin Heinon pallohaalin yhteydessä. Teen parhaani, palvellessani yleisöä kaikessa parturinalaan kuuluvassa työssä.
Tiho Ermischoff
KIRKLAND LAKE, ONT.